

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: Mälardalens högskola

Yrkesexamen: Grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6

Mälardalens högskola har till utbildningsutvärderingen valt att inte bifoga kursplaner för de kurser som ingår i programmet och inte heller programmet utbildningsplan.

Om kursplaner önskas så kan de sökas via webbsidan <http://www.mdh.se/utbildning/kurser/kursplaner-1.35552> (i självvärderingen anges grundlärarprogrammets kurskoder).

Programmets utbildningsplan kan även den sökas via webbsidan, se <http://www.mdh.se/utbildning/program/utbildningsplaner-1.44892>.

Med hänsyn tagen till den begränsade omfattningen på självvärderingen biläggs inte heller examensmatris för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs 4-6. Se mer under bedömningsgrund *uppföljning, åtgärder och återkoppling*. Om bedömare önskar ta del av examensmatrisen vänligen kontakta lärosätet.

Beskrivning

Grundlärarutbildningen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6 vid Mälardalens Högskola (MDH) är en forskningsbaserad professionsutbildning som ges i en flervetenskaplig utbildningsmiljö. Utbildningens utformning utgår från Högskoleförordningens examensbeskrivning för grundlärarexamen (HF 1993:100, bilaga 2) och förhåller sig till *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011* (Reviderad 2017) och till beprövad erfarenhet. Syftet med utbildningen är att den blivande grundläraren ska visa kunskap och förmåga att självständigt arbeta som grundlärare med att möta, stödja och utmana alla elever i deras lärande och utveckling. Vidare ska studenten genom utbildningen formulera en egen yrketeori, för att på så sätt bli medveten om sin profession, utveckla sin värderingsförmåga och sitt professionella förhållningssätt, se vidare under bedömningsgrund *utformning, genomförande och resultat, måluppfyllelse – mål 3*.

Mälardalens högskola har med stöd i examensordningen som krav för att avlägga grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, att studenten ska fullgöra kursfordringar om 240 hp. Utifrån examensordningens krav utgör 60 hp den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK), 30 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU, varav 15 hp utgör ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning) samt två självständiga arbeten om vardera 15 högskolepoäng i ett eller två av de ämnen som studerats. Det första självständiga arbetet skrivs på grundnivå i något av ämnena engelska, matematik, naturorienterade ämnen och teknik (NO/T) eller svenska. Det andra självständiga arbetet skrivs på avancerad nivå i något av ämnena matematik, NO/T eller svenska.

I enlighet med Högskoleförordningen ställs också krav på: 30 hp svenska, 30 hp matematik, 30 hp engelska samt 30 hp valbart område NO/T. Anledningen till att MDH valt att endast erbjuda ett valbart område, NO/T, är med hänsyn till den förhållandevis modesta dimensioneringen av utbildningen då MDH har startat utbildningen med rekryteringsmål om 40 studenter varje hösttermin sedan 2014. Valbart område *samhällsorienterade ämnen* diskuteras att erbjudas inom ramen för utökad behörighet. MDH har även framfört önskemål om att erbjuda *svenska som andraspråk* som valbart område då skolhuvudmännen i regionen har mycket stort behov och efterfrågar denna kompetens.

Programmets första 180 hp är på grundnivå och de återstående 60 hp är på avancerad nivå.

Grundlärarutbildningens progression

Grundlärarutbildningen utmärks av att programmet utgår från tre delar som bygger på varandra vilka handlar om att **grundlägga**, **befästa** och **fördjupa** grundlärarstudentens kunskaper, färdigheter och förmågor att självständigt arbeta som lärare i grundskolans årskurs 4-6.

- År ett introducerar och **grundlägger** kunskaper om lärares uppdrag och lärares arbete. Förutsättningarna för detta är kurser i utbildningens två huvudämnen, svenska och matematik, två UVK-kurser och den första verksamhetsförlagda kursen.
- År två och tre **grundlägger** samt utvecklar och **befäster** kunskapen om, förståelsen av och beredskapen för lärares uppdrag och arbete. Förutsättningarna för detta är kurser i de övriga skolämnena: NO/Teknik och engelska samt de resterande fem UVK-kurser, en VFU-kurs och ett självständigt arbete på grundnivå i något av de fyra skolämnena.
- År fyra knyter ihop utbildningen och **befäster** och i huvudsak **fördjupar** kunskaper, färdigheter och förmågor för lärares uppdrag och arbete. Förutsättningarna för detta är fördjupningsstudier inom utbildningens två huvudämnen, svenska och matematik, ett självständigt arbete på avancerad nivå i matematik, NO/T eller svenska och en längre VFU-kurs.

Utbildningens innehåll och struktur redovisas i *studiegång för Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6* på nästa sida.

Termin 1

Matematik	Svenska
Matematik för grundlärare 4-6, del 1, 15 hp MAA018	Svenska för grundlärare 4-6, introduktion, 15 hp SVA030
<i>Fältstudier</i>	

Termin 2

UVK	VFU
Utbildningens organisation, uppdrag och innehåll för grundlärare 4-6, 15 hp OAU209	Utveckling och lärande för grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU138
<i>Fältstudier</i>	
Verksamhetsförlagd utbildning 1 - grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU194	

Termin 3

Engelska	NO/T
Engelska för grundlärare 4-6, del 1, 15 hp ENA601	Naturvetenskap och teknik för grundlärare 4-6, del 1, 15 hp OAU215
<i>Fältstudier</i>	

Termin 4

Engelska	NO/T
Engelska för grundlärare 4-6, del 2, 15 hp ENA602	Naturvetenskap och teknik för grundlärare 4-6, del 2, 15 hp OAU216
<i>Fältstudier</i>	

Termin 5

UVK		
Utvecklingsarbete och utvärdering för grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU182	Bedömning och betygsättning för grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU213	Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU146
<i>Fältstudier</i>		
		VFU
		Verksamhetsförlagd utbildning 2 - grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU199

Termin 6

UVK	Självständigt arbete
Forskningsmetod för grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU170	Specialpedagogik för grundlärare 4-6, 7,5 hp OAU185
<i>Fältstudier</i>	
Självständigt arbete 1 för grundlärare 4-6, 15 hp Engelska, ENA603 Matematik, MAA016 NO/T, OAU183 Svenska, SVA018	

Termin 7

Svenska	Matematik
Språk-, skriv- och läsutveckling, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6, 7,5 hp SVA029	Barnlitteratur och barnkultur, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6, 7,5 hp LIA026
Matematik för grundlärare årskurs 4-6, del 2, 15 hp MAA027	
<i>Fältstudier</i>	

Termin 8

Självständigt arbete	
Självständigt arbete 2 för grundlärare 4-6, 15 hp Matematik, MAA026 NO/T, OAU217 Svenska, SVA028	
VFU	
Verksamhetsförlagd utbildning 3 - grundlärare 4-6, 15 hp OAU203	

Grundlärarutbildningens organisation

Grundlärarutbildningen vid MDH är organiserad vid en av högskolans fyra akademier, *Akademien för utbildning, kultur och kommunikation* (UKK). Den kollegiala organisationen för lärarutbildning består av *utbildningsråd för lärarutbildning, programkollegier* samt *ämnes- och inriktningskollegier*. Utbildningsrådet samlar företrädare för samtliga ämnen och inriktningar samt studentrepresentanter. Tillsammans bygger utbildningsrådet basen för akademins lärarutbildningar och har till uppgift att följa upp, utvärdera, utveckla och säkra kvaliteten i akademins lärarutbildningar på kort och lång sikt med utgångspunkt i högskolans vision och mål, akademins verksamhetsplan samt övriga såväl centrala som lokala styrdokument och policyer. Bland ämnes- och inriktningsföreträdare utses programföreträdare för respektive program.

Programkollegiet leds av programföreträdaren och samlar de medarbetare som undervisar inom programmet samt utbildningsledare, studievägledare och VFU-samordnare. Programkollegiet garanterar den vetenskapliga kvaliteten i programmet och träffas minst en gång per termin. Programföreträdaren fungerar som sammanlänkande nod mellan utbildningsrådet och programkollegiet. På motsvarande sätt fungerar ämnes- och inriktningsföreträdaren i sin roll som ledare för ämnes- respektive inriktningskollegiet som sammanlänkande nod mellan ämnet/inriktningen och programmet. I ämnes- och inriktningskollegierna samlas undervisande och forskande medarbetare inom ett ämne alternativt en inriktning för att diskutera kursutveckling och undervisning i ämnet/inriktningen samt utveckling av och vetenskaplig bas i ämnet/inriktningen.

Förutsättningar

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Vid MDH är lärarutbildningen ett prioriterat utbildningsområde där kontinuerliga strategiska satsningar på kompetensförsörjning och rekrytering, både av akademien och genom särskilt stöd från rektor, alltsedan 2012 har initierats och alltjämt fortgår. Att de strategiska satsningarna kan få effekt underlättas av att all undervisande och forskande personal på grundlärarutbildningen sedan 2008 är samlad under en och samma akademi, vilket underlättar att utbildning och forskning kan hållas ihop men även att styrning och ledning kan riktas till hela/delar av lärarutbildarkollegiet vid t.ex. kompetensutveckling och kompetenssatsningar.

Av den bifogade lärarresurstabellen framgår att personal som tjänstgör inom grundlärarutbildningen 4-6 omfattar 7 heltidsekvivalenter varav 46 % är lektorer/professorer (vetenskapligt meriterade), 47 % är adjunkter/adjungerade adjunkter och 6 % är forskarstuderande. Lärarresurstabellen visar vidare att 78 % av de inom grundlärarutbildningen verksamma lärarna har en lärarexamen. Ämnes- och inriktningskollegierna samlar all forskande och undervisande personalen på grundlärarutbildningen. Samtliga är dessutom knutna till de fyra forskningsmiljöer som utgör forskningsbas för det utbildningsvetenskapliga området (se vidare under bedömningsgrund *utbildningsmiljö*).

Högskolans adjunkter, doktorander och vetenskapligt meriterad personal med bakgrund i skolverksamhet, tillsammans med adjungerade adjunkter, utgör grundlärarutbildningens professionsbas. De kurslärare som ansvarar för de verksamhetsförlagda utbildningsdelarna undervisar även i högskoleförlagda utbildningsdelar. De adjungerade adjunkterna är grundskollärare med anställning på en grundskola där de tjänstgör minst 50 % samtidigt som de har en tidsbegränsad anställning vid MDH. Genom detta upplägg bidrar yrkesskickliga grundskollärare med aktuell yrkeserfarenhet som lärarutbildare i VFU samt i vissa högskoleförlagda kurser.

Det finns en nationell utmaning för majoriteten av lärosätena i Sverige vad gäller att rekrytera vetenskapligt meriterade lärarutbildare med grundlärarkompetens där konkurrensen om den kompetens som finns i landet hårdnat under senare år. Detta har blivit särskilt påtagligt dels efter regeringens satsning på ytterligare utbyggnad av landets lärarutbildningar, dels mot bakgrund av bristen på behöriga lärare i skolverksamheten. För MDH:s del har detta konkret visat sig i att det är och har varit svårt att ersätta disputerad personal som på grund av pensionering eller annan anledning lämnat sina tjänster med ny disputerad personal. För att möta detta har lärosätet kontinuerligt genomfört långsiktiga satsningar med attraktiva tjänster såsom strategiska lektorat (med start 2012) vilket resulterat i att fem lektorer docentmeriterat sig. MDH har även genomfört satsningar på forskarassistenttjänster vilket resulterat i att sammanlagt sju forskarassistenttjänster tillsatts, en satsning som fortgår.

För åren 2018 – 2021 kommer fem vetenskapligt meriterade personer med lärarexamen att erhålla utökad kompetensutvecklingstid för att forma en strategisk forskning mot centrala områden för grundskolans verksamhet. På uppdrag av rektor har akademien beviljats särskilda strategiska medel för att bygga upp ett långsiktigt forsknings- och utvecklingsprogram, *Läraryppdraget i framtidens förskola, skola och lärarutbildning*. Programmet syftar till att dels stärka och utveckla lärarutbildningen så att den motsvarar samhällets behov och bättre förbereder studenterna för det framtida arbetslivet, dels attrahera sökande till de anställningar som kommer att utlysas inom ramen för programmet. Forsknings- och

utvecklingsprogrammet ska bedrivas i samproduktion med regionens skolhuvudmän och pågå under åren 2019 – 2022. Även andra lärosäten kommer att ingå.

Under perioden för högskolans gällande forsknings- och utbildningsstrategi (2017 – 2022) har UKK planerat för ytterligare förstärkningar av vetenskapligt meriterad personal med lärarexamen, såväl mot ämnesdidaktik som mot UVK och VFU. Med strategin som utgångspunkt genomförs kontinuerliga rekryteringar av vetenskapligt meriterad personal med lärarexamen. Som exempel kan nämnas en pågående utlysning av ett lektorat i svenska språket, ett lektorat i litteraturvetenskap samt två biträdande lektorat i specialpedagogik med inriktning mot förskolans och skolans arbete, vårterminen 2018.

Under perioden för forsknings- och utbildningsstrategin, 2017 – 2022, pekas ett antal områden ut med relevans för grundlärautbildningen. Akademi UKK prioriterar att redan anställda adjunkter med lärarexamen ska kunna genomgå forskarutbildning. Inom ramen för denna prioritering kommer bland annat tre adjunkter i svenska att antas till forskarutbildning med start höstterminen 2018. Ytterligare tre forskarstuderande från licentiat- till doktorsexamen är under tillsättning. Och i samarbete med Västerås Stad kommer också två forskarstuderande inom skolutveckling att antas till licentiatexamen inom ramen för lektorstjänst hos skolhuvudmannen. Under strategiperioden fortsätter även akademien det påbörjade arbetet med att rekrytera adjungerade adjunkter i syfte att stärka den beprövade erfarenheten i grundlärautbildningen.

Utvecklingsområden

Ett utvecklingsområde som akademien noterat är att kurser på grund av den stora rörligheten vad gäller personal byter undervisande lärare mer frekvent än vad som är önskvärt. Inför innevarande läsår har avdelningscheferna på akademien gemensamt ansvarat för att säkerställa att kurser i möjligaste mån behåller samma undervisande lärare. Avsikten med detta är att då samma lärare under längre tid undervisar i samma kurs sker en naturlig kursutveckling som främjar kvaliteten i utbildningen men även ger den undervisande personalen bättre förutsättningar ur arbetsmiljö- och kompetensperspektiv.

Lärosätet arbetar sedan 2006 med ett system för pedagogisk meritering av lärare, *En pedagogisk karriärväg för högskolans lärare*, där lärare utöver sin vetenskapliga kompetens även premieras för att de är skickliga pedagoger. Akademi UKK har deltagit i denna satsning och prioriterar att lärarutbildare även meriterar sig pedagogiskt. Sedan systemet infördes har 11 nu verksamma lärarutbildare vid akademien meriterat sig, varav fem av dessa bedömts som excellenta lärare. Flera lärarutbildare kan på så vis få en nyckelroll i det kollegiala lärandet. Akademins målsättning under strategiperioden är att de meriterade och/eller excellenta lärarna ska öka i antal och de ska aktivt arbeta med det kollegiala lärandet inom respektive ämneskollegier.

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

I enlighet med MDH:s *Forsknings- och utbildningsstrategi för åren 2013 – 2016* bedrev högskolan utbildningsverksamhet i fyra prioriterade utbildningsområden och forskningsverksamhet i sex etablerade forskningsinriktningar. Forskningsinriktningarna utgjorde forskningsbas för de prioriterade utbildningsområdena, där lärarutbildning var ett utbildningsområde och utbildningsvetenskap var en etablerad forskningsinriktning. MDH ansökte till och antogs i Magna Charta Universitatis år 2015, där en grundpelare är att utbildning och forskning inte får skiljas åt vilket gav ytterligare förutsättningar för att utveckla de centrala fundamenten som i MDHs *Forsknings- och utbildningsstrategi för åren 2013 – 2016* vilade på. I MDH:s *Forsknings- och utbildningsstrategi för åren 2017 – 2022 (FUS 2017 – 2022)* sammanfogas de fyra utbildningsområdena och de sex prioriterade forskningsinriktningarna i fyra kollegier där samproduktion ska vara utmärkande för högskolans hela verksamhet. Kollegierna, som år 2020 ska vara formerade, ska innehålla utbildning på alla tre nivåer (grund-, avancerad och forskarutbildning) med tillhörande forskning. Ett av dessa kollegier är *utbildning* där utbildningsområdet lärarutbildning och forskningsinriktningen utbildningsvetenskap alltså ingår.

Grundlärarutbildningen kännetecknas av att den bedrivs i en forskande miljö och den utbildningsvetenskapliga forskningen som bedrivs utvecklas kontinuerligt och har koppling till områden av grundläggande betydelse för lärares uppdrag och arbete. I enlighet med FUS 2017 – 2022 förstärks den samproducerade forskningen inom utbildningsvetenskap vilket skapar synergieffekter i relationen till grundlärarutbildningen. Genom samproducerande forskningsprojekt (för närvarande nio pågående) som bedrivs tillsammans med skolhuvudmännen i regionen byggs och utvecklas teorier om och för förskolans och skolans praktik. De samproducerande forskningsprojekten kräver teoretisk utveckling inte bara kring hur barn och elever lär sig och utvecklas utan också hur detta i sin tur påverkar lärsituationen och lärarens agerande. De bidrar även till kompetensutveckling av yrkesverksamma lärare. Dessa typer av teorier är både användbara i lärarutbildningar tillsammans med lärarstudenter och utifrån ett meta-perspektiv på forskningen för att utveckla lärarutbildningen. Närmare bestämt är, teorier om lärandesituationer (t.ex. lärandeuppgifter, klassrumsnormer, elevinteraktion) och lärarens agerande och tänkande (t.ex. att förutsäga elevers tänkande, starta upp lektioner, ställa olika typer av frågor, orkestrera helklassdiskussioner) centrala i en lärarutbildning, medan teorier om lärarkunskap, lärares lärande och utbildning av lärare utgör fundament för att utforma och genomföra relevanta lärarutbildningar.

Som ett exempel på ett samproducerat forsknings- och utvecklingsprojekt som på ett genomgripande sätt påverkat innehållet i grundlärarutbildningens kurser kan nämnas projektet *Lärares användning av nya undervisningsmaterial och resurser för lärande i matematik: en internationell jämförelse* där läroböcker, lärarhandledningar och annat undervisningsmaterial i matematik studeras. Resultaten från projektet har implementerats i kursen *Matematik för grundlärare 4-6, del 2 (MAA027)* där studenterna genomför en läromedelsanalys med stöd av relevanta vetenskapliga ramverk (både ramverk för matematiklärarkunskap och ramverk för lärarens relation med läromedel) och utifrån denna analys gör en utvecklad och anpassad lektionsplanering av de analyserade delarna av läromedlet.

Ett annat forskningsprojekt, *Lärares kommunikativa ledarskap som stöd för elevers tal och samtal*, undersöker interaktionens betydelse för lärande och grupparbetet som undervisningsform, med visst fokus på flerspråkiga elever. I projektet *Transspråkande som resurs i klassrum* undersöks huruvida det språkvetenskapliga och pedagogiska begreppet translanguaging/transspråkande kan fungera som ett

verktyg för att främja lärares praktik och elevers deltagande i undervisningen. Projektets huvudfokus är gymnasiets språkintruktionsprogram, men resultaten är av intresse för lärares och elevers meningsskapande utifrån en flerspråkig grund även inom grundlärarutbildningen. Forskningen som bedrivs/har bedrivits inom dessa projekt är exempelvis av vikt för grundlärarprogrammets inledande termin och i kursen *Svenska för grundlärare 4-6, introduktion* (SVA030), där lärandemålen innebär att studenterna ska kunna diskutera teorier om och metoder för en- och flerspråkiga barns och ungdomars läs- och skrivutveckling. De är också viktiga för svenskämnetns fördjupningskurs, *Språk-, skriv- och läsutveckling, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6* (SVA029), som ska leda till att studenterna kan redogöra för och dokumentera barns och ungdomars tal- och skriftspråksutveckling i ett första- och andraspråksperspektiv, samt kunna tillämpa teorier och modeller som främjar språk-, skriv- och läsutveckling hos barn och ungdomar med olika förutsättningar och behov.

Forskningen inom kollegiet utbildning omfattar idag fyra forskningsmiljöer som har direkt betydelse för lärarutbildning: Barn och unga i skola och samhälle (BUSS); Matematik, naturvetenskap och teknik med ämnenas didaktik (MNT); Språk- och litteraturvetenskap samt ämnenas didaktik (SOLD) och Studier om social hållbarhet i utbildning (SOS-ED). Inom vardera miljön finns ett antal forskargrupper där all forskande och undervisande personal ingår.

Genom att de nuvarande forskningsmiljöerna och det kommande kollegiet omfattar både utbildning och forskning samt att alla anställda ingår ges förutsättning för ett nära samband mellan forskning och utbildning. Ett exempel på hur detta ger grundlärarstudenten tillgång till den aktuella forskning som bedrivs i relation till utbildningen är forsknings- och utvecklingsprojektet *Räkna med Västerås* där kartläggning av elevers kunskaper ytterligare utvecklas, baserat på praktiska erfarenheter och konkreta verktyg i kurserna *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018).

De fyra forskningsmiljöerna har vardera en regelbunden seminarieverksamhet med återkommande träffar där såväl nationella som internationella forskare, forskare inom miljön och undervisande lärare för diskussioner som är gemensamma och relevanta för miljön. Till seminarierna inbjuds även studenter att delta.

Beskrivning av forskningsmiljöer

Forskningen inom BUSS utgår från ett helhetsperspektiv på hur barn och unga med erfarenheter från olika sociala världar i rollerna som förskolebarn och skolelever möter förskolans respektive skolans värld med dess krav och förväntningar. Inom forskningen studeras hur förskola, förskoleklass och skola erbjuder pedagogiska utmaningar för barn med olika förutsättningar och erfarenheter. Den forskning som bedrivs gäller barns möte med språk-, läs- och skrivprocessen, matematik, estetiska ämnen, hållbar utveckling, delaktighet och lärande samt den roll sociala samspelsprocesser och identitetssökande spelar. Forskningen gäller även barns lek och lärande inom förskola, förskoleklass och skola samt ledarskap och professioners möte med praktiken. Den forskning som bedrivs inom forskningsmiljön BUSS utgör forskningsbas för områdena: förskolepedagogik, fritidspedagogik, förskoleklassens pedagogik, grundskolans pedagogik, barns tidiga kommunikation och språkutveckling, barns tidiga läs- skriv- och matematikinläring, praktiska och estetiska läroprocesser samt UVK-områdena: specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, utveckling och lärande samt uppföljning och analys av barns lärande och utveckling.

Den forskning som bedrivs inom forskningsmiljön MNT utmärks av att den teoretiserar studier och utveckling av klassrumspraktiker och därmed har en klar inriktning mot tillämpning. Vad och hur elever lär, vilka lärandemiljöer som gynnar elevers lärande och hur lärare planerar och agerar för och i dessa miljöer är centrala områden att förstå och utveckla inom forskningsmiljön. Ett övergripande forskningsmål är således att studera och utveckla hur lärare kan skapa möjligheter för elever att utveckla sina förmågor i respektive ämnen. Forskningen inom miljön har giltighet för studier inom matematik, de naturorienterade ämnena och teknikämnet samt dessa ämnens didaktik inom grundlärarutbildningen.

Den forskning som bedrivs inom forskningsmiljön SOLD anlägger ett ämnesorienterat och didaktiskt perspektiv på språk- och litteraturvetenskap och forskningen är inriktad mot undervisning och lärande i språk och litteratur samt språkets roll för undervisning och lärande i skolan. Den forskning som bedrivs inom SOLD har bäring för ämnena engelska, litteraturvetenskap och svenska språket inom grundlärarutbildningen, men också för de hållbarhets-, jämlikhets- och mångkulturella perspektiv som

genomsyrar lärarutbildningen generellt. Inom SOLD pågår forskning som relaterar till skolämnenas kunskapsinnehåll och till deras didaktik. Den ämnesdidaktiska forskningen sker ofta i samverkan med kommuner och enskilda skolor, vilket i nuläget innebär att projekten är många men förhållandevis begränsade i omfattning. En möjlighet för att skapa en mer långsiktig finansiering för de förhållandevis begränsade projekten är att ta tillvara och utveckla synergieffekter mellan projekt och ämnen inom ramen för ett forsknings- och utvecklingsprojekt med mer omfattande och mer långsiktig finansiering t.ex. inom *Läraryppdraget i framtidens förskola, skola och lärarutbildning* (se ovan under bedömningsgrund *personal*).

Den forskning som bedrivs inom SOS-ED har dels ett allmändidaktiskt, dels ett ämnesdidaktiskt perspektiv. Metodmässigt arbetar gruppen dels utifrån teoretisk ansats, dels utifrån empiri från fältet. När det gäller allmändidaktik bedrivs forskning för att undersöka policyfrågor, ledarskap, agens, utvecklingsarbete och utvärdering. Inom allmändidaktiken granskas också lärare som profession och särskilt som förändringsagent. Inom ämnesdidaktik lyfts begrepp som makt, inkludering, hållbarhet, social rättvisa, diversity, men också direkt riktat mot klassrummet, med begrepp som uppmärksamhet och bedömning. Bland ämnen är det främst utbildningsvetenskap och didaktik för samhällsorienterande ämnen som är i fokus. Den forskning som bedrivs inom forskningsmiljön SOS-ED har betydelse för följande UVK-områden: skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna, läroplansteori och didaktik, utvecklingsarbete och utvärdering samt sociala relationer, konflikthantering och ledarskap. Flera forskningsprojekt inom SOS-ED genomförs i nära samverkan med personal och ledning vid förskolor och skolor, som exempel kan nämnas den särskilda satsning (följeforskare och forskarstudent) som pågår för att studera hur övningsskolornas koncentration av lärarstudenter ger möjlighet till samlärande bland studenter och handledare. Bland annat pågår en studie om hur lärarstudenter ges möjlighet att ta del av skolverksamhetens olika förutsättningar (se mer under bedömningsgrund *arbetsliv och samverkan*).

Utvecklingsområden

MDH anser att inriktningen på den forskning som bedrivs till stora delar är högst relevant för att genomföra och utveckla lärarutbildningar som ger studenterna möjlighet att utvecklas i sin profession. Dock finns det utmaningar i att genomföra denna typ av forskning och integrera den i lärarutbildningar. Några av dessa nationella utmaningar är kontrasterande uppfattningar om lärarrollen samt att teorier om lärsituationer och lärarens agerande är relativt svagt utvecklade jämfört med lärandeteorier. Vid MDH finns ytterligare utmaningar i att säkerställa att det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och att verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Detta ska säkerställas genom forsknings- och utvecklingsprojektet *Läraryppdraget i framtidens förskola, skola och lärarutbildning* som startar under 2018 och som samlar forskande och undervisande personal inom utbildningsvetenskap och som har en långsiktigt säkrad finansiering.

För att främja ett professionsinriktat arbete hos lärarna på grundlärarutbildningen genomförs som nämnts ovan kontinuerliga forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete med skolor i regionen, exempel på forsknings- och utvecklingsprojekt som genomförs/genomförs redovisas ovan. Akademin avser att tydligare och mer systematiskt låta verksamheten i förskola och skola styra vilka områden som forsknings- och utvecklingsprojekten ska prioriteras gentemot. Utöver dessa prioriteringar ska även de områden som bedöms som relevanta för lärosätets större lärarprogram, där grundlärarutbildningen ingår, prioriteras.

Inom ramen för lärarens kompetensutvecklingstid ges även möjlighet att auskultera i skolverksamhet och därmed tillägna sig en uppdaterad och breddad kunskap och därmed en större och mer aktuell förståelse för skolans verksamhet och dess uppdrag och utmaningar. För att ytterligare stärka professionsbasen i grundlärarutbildningen och i utbildningsmiljön arbetar akademien med anställningar av adjungerade adjunkter, mer om detta under bedömningsområdena *personal* samt *arbetsliv och samverkan*.

Som ett led i att ytterligare säkerställa en relevant forsknings- och professionsbas i grundlärarutbildningen pågår också ett kartläggningsarbete för att synliggöra utbildningens vetenskapliga och professionsinriktade innehåll i korrelation till kursernas innehåll och genomförande. Detta i ett för utbildningen utvecklande syfte.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen

Allmändidaktiken utgör en röd tråd genom programmets UVK-kurser och är det som skapar bryggor mellan ämnesstudierna, ämnesdidaktiken och praktiken (inom programmet representerad av VFU samt flertalet fältstudier). Det centrala lärandemålet i UVK-kursen *Utbildningens organisation, uppdrag och innehåll för grundlärare 4-6* (OAU209) ger en grundläggande orientering i läroplansteoretiska och didaktiska teorier vilket innebär att studenterna introduceras för de redskap med vilka skolans och undervisningens komplexitet kan analyseras, förstås och utvecklas. Kursen *Utvecklingsarbete och utvärdering för grundlärare 4-6* (OAU182) ger studenten kunskaper och metoder för att med ett vetenskapligt kritiskt perspektiv ha förutsättningar att på egen hand kunna planera, utföra och analysera utvecklingsarbete och utvärdering av sin egen undervisning. Kursen har ett tydligt professionsperspektiv med praktiskt orienterade inslag i fältstudier. Olika modeller för skolutveckling, utvärdering och kvalitetssäkring behandlas och sätts i relation till befintliga styrdokument och etiska principer. Det centrala lärandemålet kopplat till ovanstående examensmål innebär att studenten dokumenterar, utvärderar och analyserar didaktisk och/eller pedagogisk verksamhet i syfte att skapa goda förutsättningar för elevers lärande. Allmändidaktiska kunskaper utgör en central del av lärarens yrkeskunskap och innebär förmågan att utifrån en målmedveten analys och reflektion realisera och utveckla sin yrkesroll och undervisning. UVK fokuserar allmändidaktiska kunskaper och förståelse, från makronivå (läroplansteori) till mikronivå (didaktisk planering och analys). UVK tar upp skolan som samhällelig institution i ett historiskt och samtida perspektiv men även undervisningspraktikens komplexitet med avseende på de överlappande uppgifter och processer en lärare har att hantera före, efter och, framförallt, under den praktiska undervisningen. Lärandemål, undervisning och examinationer har såväl teoretiska och analyserande som praktiska inslag. På detta sätt arbetar studenterna med att utveckla sin förståelse för relationen läroplan – allmändidaktik – praktik.

Grundläggande studier i svenska ges i kursen *Svenska för grundlärare 4-6, introduktion* (SVA030) utifrån språk- och litteraturvetenskapliga, språk- och litteraturdidaktiska perspektiv i bland annat språkutveckling, skrivprocess, flerspråkighet och grammatik. Här ingår också textanalys, retorik, bedömning samt barnlitteraturens historia och genrer, litteraturanalys, barnkulturstudier och IKT. Vidare grundläggs i *Svenska för grundlärare 4-6, introduktion* (SVA030) kunskap om barnlitteraturens historia och genrer och litteraturdidaktiska grundfrågor. Dessa examineras i en individuell skriftlig hemtentamen där studenten ska visa förståelse av barnlitteraturens historia och genrer, genomföra en enklare analys av äldre skönlitteratur och använda grundläggande litteraturvetenskaplig terminologi samt reflektera litteraturdidaktiskt om undervisning med barnlitteratur. Studenten deltar i boksamtal som ett obligatoriskt kursmoment.

Kursen *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) inleds med fokus på lärares ämneskunskaper och är uppbyggd i "undervisnings-loopar" där varje loop inleds med en föreläsning med fokus på ämnes- och ämnesdidaktiska kunskaper i ett specifikt område, till exempel geometri eller algebra. Detta följs sedan upp laborativt där olika undervisningsstrategier kopplade till det aktuella matematikområdet modelleras. Erfarenheten visar att undervisande lärares sätt att agera i föreläsningssalen har stor påverkan på

studentens sätt att agera gentemot sina framtida elever i klassrummet. Dessutom genomförs övningar i att diskutera lösningar till matematiska problem med ett särskilt fokus på elevers missuppfattningar. På det sättet säkerställs en tydlig koppling mellan rena matematikkunskaper och kunskaper i att undervisa i ämnet. Kursvärderingar visar att studenterna lyfter fram detta upplägg som främjande för deras lärande. I *Matematik för grundlärare 4-6 del 1* (MAA018) utvecklar studenten dels rena matematikkunskaper genom att lösa matematiska problem, dels didaktiska kunskaper i hur de kan undervisa i matematik genom problemlösning. Examination sker i salstentamen med dels frågor om rena matematikkunskaper, dels frågor där studenterna uppmanas ta ett lärarperspektiv och exempelvis förutsäga elevers missuppfattningar av specifika uppgifter och hur dessa kan förebyggas och bemötas i undervisningen.

Muntlig examination vid laborationer och övningstillfällen ger möjlighet att också bedöma kommunikativa aspekter av studenternas matematiska och didaktiska kunskaper. Studenters svårigheter att nå examensmål gäller främst rena matematikkunskaper. För att förstärka utbildningen i dessa delar inleds *Matematik för grundlärare 4-6 del 1* (MAA018) med en diagnostisering av lärarstudenternas förkunskaper. Denna används formativt för att planera undervisningen och för att studenterna ska bli medvetna om sina egna utvecklingsbehov. Studenterna erbjuds extra undervisning för repetition av matematik som de förväntades ha med sig från grund- och gymnasieskola. Det råder starka samband mellan arbetsinsats och tentamensresultat. För att öka närvaro och arbetsinsats har det införts obligatoriska förberedelser och närvaro samt aktivt deltagande i övnings- och laborationstillfällen som examinerande moment, med förbättrade resultat i termer av större andel godkända tentamensbetyg vid första försöket.

I de **befästande** och **fördjupande** kurserna och momenten möter studenten vidare lärandemål och innehåll som ytterligare stärker kunskaper med koppling till den kommande yrkesutövningen. Samtliga kurser i svenska har fältstudieuppgifter som en del av kursinnehåll och examination. Redovisning av uppgifterna görs både muntligt, i form av gruppredovisningar och skriftligt i form av individuell fältstudierapport. Studenternas förmåga att skriva akademiska texter vidareutvecklas kontinuerligt. Undervisning sker explicit och systematiskt om akademiskt skrivande utifrån lärandemål om studenternas skrivprogression som tillförts kursplanerna sedan 2017. Kurserna i engelska har en befästande funktion i relation till svenskan, avseende grammatik och barnlitteratur. Hemtentamen i kursen *Språk-, skriv- och läsutveckling, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6* (SVA029), under termin 7, innebär ett fördjupande lärande- och examinationsmoment med höjda krav på både innehåll och språkbehandling. I *Matematik för grundlärare 4-6 del 2* (MAA027) fördjupar studenterna sina didaktiska och ämnesmässiga kunskaper genom en större uppgift som kräver att de planerar, genomför och utvärderar en egen problemlösningslektion med stöd i den forskningsbaserade kurslitteraturen. Bland annat förväntas de förutsäga elevers felaktiga lösningar, bakomliggande missuppfattningar och hur dessa missuppfattningar bäst hanteras i en klassrumssituation.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

2. *visa kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen*

Vetenskapligt förhållningssätt finns som lärandemål i flertalet av kurserna inom programmet och bearbetas kontinuerligt i examinationer där studenters förmåga att resonera, analysera och kritisera utvecklas. I moment med allmändidaktiskt fokus behandlas det i relation till läraryrkets specifika karaktär med inslag av erfarenhetsgrundad och vetenskapligt förankrad praktik. Det sker en progression från grundläggande vetenskapliga förhållningssätt till mer fördjupade, tillämpade och kritiska vetenskapliga insikter. Detta uttrycks exempelvis i lärandemål för UVK-kursen *Utbildningens organisation uppdrag och innehåll för grundlärare 4-6* (OAU209): *visa grundläggande vetenskapligt förhållningssätt, färdigheter i akademiskt skrivande och god språklig framställning*, och i UVK-kursen *Utvecklingsarbete och utvärdering för grundlärare 4-6* (OAU182): *visa utvecklat vetenskapligt kritiskt förhållningssätt, färdigheter i akademiskt skrivande och god språklig framställning*. I svenska (SVA029), matematik (MAA027) och engelska (ENA602) visar studenterna, med utgångspunkter i lärandemålen prov på vetenskaplighet, vetenskapligt kritiskt förhållningssätt, färdigheter i akademiskt skrivande och god språklig framställning, i exempelvis fältstudierapporter och hemuppgifter.

Exempel på arbete med relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet hämtas från UVK-kursen *Utbildningens organisation, uppdrag och innehåll för grundlärare 4-6* (OAU209) där didaktik introduceras som både en vetenskap, vars kunskapsobjekt är fenomenet undervisning, olika aspekter på undervisning och förutsättningar för lärande som kan studeras och förstås med hjälp av vetenskapliga teorier och metoder, och en konkret metod för att kvalitativt och effektivt planera, utvärdera och utveckla undervisningspraktiken.

Centrala delar i examensmålet utgörs av kursen *Forskningsmetod för grundlärare 4-6* (OAU170) och i de självständiga arbetena. Forskningsmetodkursen grundlägger vetenskapligt kritiska perspektiv på yrket och skolans verksamhet och utveckling, vetenskaplig metod och vetenskapliga förhållningssätt. Utifrån en didaktisk problemställning utförs en småskalig vetenskaplig studie där studenten befäster sin förståelse av vetenskaplig metod och forskningsetiskt förhållningssätt i praktiskt vetenskapligt fältarbete. Detta ger studenten förutsättningar att senare genomföra kurserna i självständigt arbete på grundläggande respektive avancerad nivå. Att det arbete som skrivs i *Forskningsmetod för grundlärare 4-6* (OAU170) fungerar som en pilotstudie för det självständiga arbetet har höjt kvalitén på studenternas första självständiga arbete (det andra har ännu inte genomförts).

En utmaning har varit att studenterna ibland upplevt kommentarer på sitt arbete från kursansvarig i metodkursen som skilda från kommentarer senare, av handledare för det första självständiga arbetet. För att öka samsynen i lärarkollegiet har en del förändringar genomförts, dels genom att de kursansvariga i de självständiga arbetena har kommit in som medbedömare av arbetena i forskningsmetodkursen, dels genom att den kursansvarige för forskningsmetodkursen informerar om innehållet i kursen för

handledarkollegiet. Utöver detta genomförs även ett mittseminarium i kurserna i självständigt arbete, som bidrar till att stötta studenterna i att slutföra kursen och därmed utbildningen inom utsatt tid.

Forskningsmetod för grundlärare 4-6 (OAU170) implementerar en helhetssyn på vetenskaplig hantering, där bland annat teori, konsistens och distans är nyckelbegrepp vars innehåll återkommande diskuteras och tränas under kursens gång. Kursens lärandemål handlar om att *identifiera och beskriva didaktiska problem i relation till skolans arbete*. Utifrån ett vetenskapligt synsätt är kursen grundläggande då kravet på abstrakt precision ofta är nytt för studenterna. Utifrån devisen *inget problem – ingen studie* får detta mål relativt stort utrymme i kursen genom seminariet *kritiskt forum* där studiekamraterna kritiserar varandras problem och syftesformuleringar. Vidare i kursen förväntas studenten *utifrån ett relevant didaktiskt problem planera och genomföra en småskalig vetenskaplig, empirisk studie*. Resultatet av denna studie utformas som en promemoria i form av en pilotstudie inför det kommande självständiga arbetet på grundnivå. Promemorian granskas och kommenteras av handledare för det kommande första självständiga arbetet. Denna introduktion innebär att de olika ämnenas respektive skriv- och begreppstraditioner ges utrymme.

Fortsättningsvis i kursen får studenten *redogöra för och uppvisa kunskap om kvalitativa och kvantitativa forskningsansatser*. Dessa båda begrepp avspeglas oftast i datainsamlingsmomentet men skiljer sig i egentlig mening huvudsakligen i databearbetningsmomentet, vilket erfarenhetsmässigt är det som studenterna upplever som svårt. Därför läggs relativt stort utrymme på kvalitativ databearbetning på en grundläggande nivå. Studenten förväntas också *redogöra för och praktiskt tillämpa metoder för insamling, bearbetning och analys*. Studenterna har i tidigare ämneskurser, i samband med fältstudieuppgifter, undervisats om datainsamling, vilket avspeglas i att detta sällan upplevs som besvärligt. Analys är en problematisk term och ingår i begreppsparet analys – syntes, där analys står för sönderdelning och syntes för hopmontering. Detta är betingat av didaktiska aspekter. Fördelen med detta är klarhet för studenterna, medan en utmaning är att handledare med olika ämnesinriktningar ibland tillämpar avvikande terminologier. För att överbrygga dessa disciplinspecifika skillnader ingår kursansvarig lärare för *Forskningsmetod för grundlärare 4-6 (OAU170)* i handledarkollegiet för de självständiga arbetena.

Studenterna får i forskningsmetodkursen *kritiskt granska och diskutera andras forskningsresultat*. Detta sker dels genom opponeringsförfarandet som ofta innebär goda exempel på studenters engagemang och som även visar att studenterna kan förhålla sig distanserat till såväl sina egna som till andra studenters arbeten, bland annat genom kritisk läsning av självständiga arbeten och vetenskapliga artiklar. De återstående lärandemålen i forskningsmetodkursen; *visa kunskap om och kunna tillämpa forskningsetiska principer, muntligt försvara sin studie samt kritiskt granska en annan students studie samt visa fördjupat och tillämpligt vetenskapligt kritiskt förhållningssätt, färdigheter i akademiskt skrivande och god språklig framställning*, är lärandemål som, med ökad progression, finns med i alla UVK-kurser och i utbildningens övriga kurser. Det vetenskapligt kritiska förhållningssättet artikuleras i forskningsmetodkursen mer än tidigare, och fördjupas ytterligare i de självständiga arbetena. Det akademiska skrivandet har inneburit en betydande svårighet för många studenter och därför har samtliga lärarutbildare på grundlärarutbildningen genomfört en kurs om att arbeta med och planera för studenternas skrivprogression med stegrade krav genom utbildningen i dess helhet (se vidare under bedömningsområde *uppföljning, åtgärder och återkoppling*).

På befästade progressionsnivå genomför studenten *Självständigt arbete 1 för grundlärare 4-6* på grundnivå i något av ämnena engelska, matematik, NO/T eller svenska. På den fördjupande progressionsnivån *Självständigt arbete 2 för grundlärare 4-6* genomför studenten ytterligare ett självständigt arbete och då på avancerad nivå i matematik, NO/T eller svenska. Genom de självständiga arbetena visar studenten kunskap om vetenskapsteori och olika forskningsmetoder, såväl kvantitativa såsom kvalitativa, genom att både muntligt försvara sitt arbete i ett ventileringsseminarium och genom att själv agera opponent på andras självständiga arbeten. Därigenom säkerställs att studenten har förmåga att reflektera över vetenskapligheten i både den egna och andras forskningsinsatser. De självständiga arbetena handlar även i normalfallet om just relationen mellan befintlig vetenskaplig kunskap om undersökta företeelser och den beprövade erfarenhet som de självständiga arbetenas informanter i allmänhet besitter.

Exempel på fördjupande studier av relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet hämtas från UVK-kursen *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för grundlärare 4-6 (OAU146)*. I kursen

utvecklar studenterna vetenskapligt grundade kunskaper om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap i den pedagogiska praktiken.

Att arbeta med vetenskapliga förhållningssätt är en utmaning, kanske särskilt på ett yrkesprogram. Genom att koppla ett vetenskapligt förhållningssätt som en viktig aspekt på den didaktiska kompetensen går det dock att klargöra relevansen för studenterna. En utmaning ligger i forskningsmetodkursen (OAU170) då den har ett uttryckligt vetenskapligt fokus där professionen riskerar att hamna i skymundan. I och med en intensiv utvärdering av och uppföljande didaktiska åtgärder i kursen har situationen stadigt förbättrats för varje kurstillfälle, vilket ger tillförsikt om fortsatt utveckling och ökad klarhet i hur de akademiska och professionsinriktade målen befruktar varandra.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

3. visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet

Programmet i dess helhet företer en gradvis progression i studenternas tillblivelse som yrkesskickliga lärare, i nära förbindelse mellan UVK, ämnesstudier och VFU. De inledande och **grundläggande** kurserna, *Svenska för grundlärare 4-6, introduktion (SVA030)* och *Matematik för grundlärare 4-6, del 1 (MAA018)* innehåller lärandemål såsom *redogöra för huvuddragen i svenska språkets grammatiska och fonologiska struktur* respektive *redogöra för grundläggande teorier om läs- och skrivinlärning (SVA030)* och *reflektera över problemlösandets roll i matematikundervisning (MAA018)* vilket innebär att studenterna förväntas tillägna sig grundläggande färdigheter i respektive ämne. I kurserna ingår fältstudier vilka innebär att studenterna har kontinuerlig kontakt med sina övningsskolor under hela utbildningen. Som exempel på detta kan lyftas fram *Svenska för grundlärare, introduktion (SVA030)* där fältstudien innebär att studenterna i grupper om 2–3 inledningsvis observerar och både enskilt och gruppvis reflekterar över en lektion i svenska. Därefter samtalar studenterna med den undervisande läraren om språkdidaktik. Slutligen redovisar studenterna observationen och samtalet muntligt i grupp och skriftligt enskilt. I redovisningarna resonerar de kring erfarenheterna av observationen och samtalet, med koppling till kursens litteratur. Generellt säkerställer examinationer i form av salstentamina, hemuppgifter, seminarier och muntliga redovisningar att studenterna uppnått examensmålet.

I kursen *Utbildningens uppdrag, organisation och innehåll för grundlärare 4-6 (OAU209)* ingår att studenterna enskilt och i grupp orienterar sig i läroplansteoretiska och didaktiska perspektiv och att de i grupp planerar en undervisningsaktivitet med temat hållbar utveckling. Här knyts den didaktiska grundproblematiken (vad, hur, varför, vem) till ett allmändidaktiskt tema (hållbar utveckling) på ett för studenterna kreativt och utvecklande vis.

På **befästade** progressionsnivå, i kursen *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap (OAU184)* förvärvar studenterna kunskaper om olika perspektiv på ledarskap, särskilt för arbete med sociala relationer och konflikthantering. I kursen ingår praktiska moment för att förebygga och motverka diskriminering eller annan kränkande behandling och för att lösa och förebygga konflikter. Estetiska uttrycksformer ingår som ett pedagogiskt verktyg med tillhörande reflektion över estetiska lärprocesser. I kursen finns också en praktisk uppgift som har ett mer preciserat och därmed fördjupat allmändidaktiskt fokus, i vilken det ingår att planera ett praktiskt pedagogiskt arbete för att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn. Uppgiften kan ses som en fördjupning av den ovan nämnda uppgiften i OAU209, men har ett tydligare fokus på den sociala dimensionen av hållbar utveckling.

Kursen *Specialpedagogik för grundlärare 4-6 (OAU185)* innebär att studenten visar förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera elevers olika behov och förutsättningar. Inom ramen för en fältstudieuppgift ska studenterna i grupp identifiera och problematisera olika sätt att bedriva

specialpedagogisk verksamhet. De ska reflektera över sin kommande professionella lärarroll när det gäller betydelsen av samverkan med andra i specialpedagogiskt arbete med barn med skilda förutsättningar.

I *Utvecklingsarbete och utvärdering för grundlärare 4-6* (OAU182) planerar, genomför och utvärderar studenterna didaktisk/pedagogisk verksamhet i eget valt ämnes- eller temaområde. Studenten ska visa kunskap om olika modeller av utvecklingsarbeten med relevans för utvecklingen av yrkesverksamheten. Studenten ska även dokumentera, utvärdera och analysera didaktisk och/eller pedagogisk verksamhet i syfte att skapa goda förutsättningar för elevers lärande, och presentera alternativ till fortsatt verksamhetsutveckling med utgångspunkter i egen reflektion och relevant forskning. Kursen bygger på en process- och progressionstanke, vilken har utvecklats under de senaste terminerna med stöd av studenternas inflytande, se mer under bedömningsgrund *studentperspektiv*. Studenterna får inledningsvis ta del av autentiska utvecklingsarbeten för att därefter individuellt planera för ett eget utvecklingsarbete med valfri, didaktisk inriktning. Examinationer genomförs skriftligt och muntligt. Professionsperspektivet lyfts in genom studentreflektioner från den nyss genomförda VFU:n och genom de dokumentstudier som genomförs. Professionstanken synliggörs också genom att de undervisande lärarutbildarna ger studenterna modeller och exempel på hur utvecklingsarbete kan ske kontinuerligt och systematiskt i praktiken.

På **fördjupande progressionsnivå** i kursen *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) ska studenten reflektera över och kritiskt granska lärarens roll i problemlösningsorienterad matematikundervisning utifrån forskningsbaserad litteratur samt utifrån sina egna erfarenheter av undervisning från genomförd fältstudie. Studenterna ska även kritiskt granska och analysera hur läromedel kan stödja lärare i matematikundervisning, samt analysera och kritiskt reflektera över teoretiska ramverk och forskningsresultat angående undervisning och lärande i matematik. I de självständiga arbetena förväntas studenterna vidare söka, välja, tillgodogöra sig och kritiskt granska relevant vetenskaplig litteratur för den valda forskningsuppgiften samt relatera det egna arbetet till tidigare forskning, samt på ett strukturerat sätt reflektera över inhämtade kunskaper och relatera dem till lärares yrkesverksamhet. I *Matematik för grundlärare, del 2* (MAA027) genomför studenterna en läromedelsanalys med stöd av relevanta vetenskapliga ramverk (både ramverk för matematiklärarkunskap och ramverk för lärarens relation till läromedel). Utifrån denna analys gör de en utvecklad och anpassad lektionsplanering av de analyserade delarna av läromedlet. För att ännu tydligare koppla kurserna till utveckling av den praktiska yrkesverksamheten kommer det att till hösten införas uppgifter med anslutning till filmade klassrumslektioner vilka studenterna ska analysera utifrån lärarens agerande. Detta görs med hjälp av forskningsbaserade ramverk för så kallad rik matematikundervisning (exempelvis om läraren upprätthåller eller sänker den kognitiva utmaningen i de presenterade matematikuppgifterna) samt ramverk för hur läraren interagerar med eleverna genom "talk moves" och olika frågetyper. Gällande genomförande av de självständiga arbetena förväntas studenterna kritiskt diskutera sina resultat i förhållande till tidigare forskning och praktisk yrkesutövning. Detta är uttalade kriterier som studenterna har att hantera i sina arbeten. Vidare granskar studenterna varandras arbeten i form av både PM-läsning, mitt- och slutseminarium där de bland annat analyserar texterna utifrån frågor såsom "Hur bidrar det självständiga arbetet till utvecklingen av pedagogiskt arbete?".

I svenska sker fördjupning med lärandemål som *kritiskt granska och värdera teorier om och metoder för språkutvecklande läs- och skrivmiljöer för barn och ungdomar med olika förutsättningar och behov* (SVA029). I kursen *Barnlitteratur och barnkultur, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6* (LIA026) fördjupas studierna i barnlitteratur och barnkultur. Då den historiska grunden är lagd i och med introduktionskursen fokuseras på samtiden och ett kulturkritiskt perspektiv. Här läser studenten även litteraturdidaktisk och litteraturvetenskaplig forskning och reflekterar kritiskt och kreativt i sina självständiga analyser och i grupparbeten. I kursen finns också ett musikdidaktiskt inslag som examineras i seminarieform.

I kursen *Verksamhetsförlagd utbildning 3 – grundlärare 4-6* (OAU203) skriver studenten, för att knyta ihop utbildningen, i den sista verksamhetsförlagda perioden, fram sin praktiska yrkestheori (PYT), ett dokument där studenten visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund samt sina didaktiska perspektiv och sitt praktiskt pedagogiska förhållningssätt. PYT ger utrymme för studenten att uppvisa didaktisk medvetenhet och kunskap om sociala relationer, konflikthantering, ledarskap, pedagogiskt-didaktiska perspektiv, estetiska läroprocesser och elevers lärande och utveckling. PYT ger

också underlag för att kvalitativt säkerställa examinationen av *Verksamhetsförlagd utbildning 3 – grundlärare 4-6* (OAU203) i relation till kursens lärandemål. Då synpunkter har framkommit från studenter om att denna uppgift har kommit in alltför sent i utbildningen, termin åtta, har det fr.o.m. höstterminen 2017 arbetats fram uppgifter där studenten påbörjar sin reflektion och diskussion kring kopplingen mellan teori och praktik redan från den första kursen i VFU under termin två. Kollegiet för VFU avser att följa upp och utvärdera denna förändring under kommande termin, och arbetet vidareutvecklas utifrån detta. Att många handledare på övningsskolorna själva har skrivit en praktisk yrketeori under sin handledarutbildning bidrar till att studenterna får stöd i sina reflektioner och sitt skrivande. Med en gradvis fördjupning där uppgifternas komplexitet ökar ges studenterna möjlighet att utveckla en didaktisk kompetens utifrån vilken de kan utveckla både sin egen undervisning och större didaktiska projekt.

Målet om förmåga att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet ryms inom begreppet didaktisk kompetens, som innefattar vetenskapligt förhållningsätt och beprövad erfarenhet, något som utvecklas enskilt men framförallt i samarbete med andra (kurslärare, kurskamrater, handledarlag). För att nå fördjupad didaktisk kompetens med avseende på att utveckla både yrkesverksamheten och dess kunskaper krävs progression. Ur UVK-perspektiv sker denna progression på två sätt som löper parallellt. Studenterna utvecklar sitt akademiska förhållningsätt vilket gör att de växer i förmåga att fördjupa sig i såväl kursinnehåll som sin egen kommande yrkesroll. Parallellt med fördjupningen i det vetenskapliga förhållningsättet fördjupas även den didaktiska komplexiteten gradvis i kurserna. Inriktningsansvarige och ämneskollegiet har identifierat de utmaningar som UVK bjuder med avseende på sammanhang och relevans för blivande lärare. Att förtydliga och synliggöra den röda tråd och den övergripande struktur som lyfts är något som ingår i det fortlöpande kvalitetsarbetet. Det första steget har redan tagits, vilket har inneburit att identifiera de allmändidaktiska komponenterna i alla UVK-kurser. Nästa steg handlar om att tydligare synliggöra och kommunicera dessa komponenter, via kursplaner, studiehandledningar och den konkreta undervisningen till studenter, men också genom att ytterligare koppla ihop komponenterna med VFU och ämnesdidaktik.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

4. *visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt*

Didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik är genomgående centrala moment i utbildningen, och företer en successiv progression. Metodik tolkas här som praktiskt utförande, faktiskt undervisning, utifrån vetenskaplig och/eller erfarenhetsbeprövad grund medan *didaktik* och *ämnesdidaktik* förstås som de teoretiska och praktiska aspekterna på planering, reflektion och utveckling av denna metodik. Inom UVK tolkas didaktik som allmändidaktik, det vill säga den referensram som inte är beroende av den specifika ämnesundervisningen. I snäv mening handlar allmändidaktik om relationen mellan undervisning och elevers lärande och i vidare mening om de syftesrelaterade fostrans- och undervisningsprocesser som syftar till att reproducera och rekonstruera samhället. Denna åtskillnad kan illustreras med läroplanens generella mål (d.v.s. värdegrunden) och dess mer specifika mål (kunskapskrav kopplade till ämnen). *Tillämpa* tolkas som att didaktik, ämnesdidaktik och metodik alla är riktade mot undervisningsverkligheten i allmänhet och mot specifika undervisningssituationer i synnerhet.

Grundläggande studier sker exempelvis i introduktionskursen i *Svenska för grundlärare 4-6, introduktion* (SVA030) med lärandemålet *redogöra för och diskutera teorier om och metoder för barns och ungdomars läs- och skrivutveckling*. Lärandemålet examineras genom en hemtentamen där studenterna diskuterar begrepp som läsförståelse och läsprogression ur ett didaktiskt perspektiv. Examensmålet ovan fokuseras också i kurserna i *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) och *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) där lärandemålet *redogöra för och tillämpa ämnesdidaktiska metoder och modeller för matematikundervisning i årskurserna 4-6, med hänsyn till den matematik som behandlas i årskurserna 1-3 och i årskurserna 7-9* är centrala i del 1 (MAA018). I del 2 (MAA027) fördjupas studentens kunskaper där de förväntas även ska kunna motivera metoderna och modellerna. Lärandemålets centrala position i båda kursernas utformning motiverar att det examineras på flera olika sätt, i både övningar, laborationer och skriftliga salstentamina.

I *Språk, skriv- och läsutveckling, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6* (SVA029) fokuseras ämnesdidaktik med lärandemålen *redogöra för barns och ungdomars tal- och skriftspråksutveckling i ett första- och andraspråksperspektiv* respektive *dokumentera, analysera och bedöma elevers språk-, skriv- och läsutveckling*. Det förra målet examineras i en hemtentamen. Som en led i att visa på det praktiska ämnesdidaktiska arbetet med att redogöra respektive dokumentera barns och ungdomars tal- och skriftspråksutveckling ges studenten möjlighet att delta i en gästföreläsning med en yrkesskicklig grundskollärare för årskurserna 4-6-som är verksam i en skola med stor andel flerspråkiga elever. Det andra lärandemålet examineras i en fältstudie där studenten 1) ska observera en svensklektion enligt en mall, 2) hålla en minilektion med minst tre elever på olika nivåer i sitt lärande där en gemensam text producerades och sedan analyserades av studenten, 3) redogöra för observationen och minilektionen skriftligt, 4) redogöra för textanalysen och -bedömningen muntligt. Övningarna i analys och bedömning är tydliga exempel på tillämpad ämnesdidaktik i svenska.

I *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) och *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027), med stegrad ämnesdidaktisk ambitionsnivå i del två (MAA027), vävs matematikdidaktik inklusive metodik genomgående samman med det matematiska innehållet som studeras, vilket också avspeglas i de skriftliga salstentamina. För varje matematiskt område som studeras, till exempel taluppfattning eller sannolikhet och statistik, görs kopplingar mellan det matematiska innehållet i sig, elevers sätt att tänka kring innehållet och aktuella undervisningsstrategier. För att utveckla studenternas didaktiska förmågor genomförs fältstudier i både del 1 och del 2. I del 1 genomförs en *lesson study* kopplad till rationella tal (bråktal), ett område som forskning har visat är svårt för många elever, lärare och lärarstudenter. Det är viktigt att lärarstudenterna tidigt påbörjar träning i att undervisa i matematik. Detta för att grundlägga ett tänkande om undervisning för att genom hela lärarutbildningen knyta resonemang om undervisningsstrategier till sina egna erfarenheter av undervisning och lärande. I del 2 fördjupas de grundläggande kunskaperna. Bland annat genomförs en fältstudie där studenterna planerar och leder en helklassdiskussion utifrån elevernas idéer. Denna fältstudie bygger på ett forskningsbaserat ramverk med fem undervisningspraktiker och har fungerat väl i förhållande till både måluppfyllelse och studenternas egna upplevelser av relevans för sin kommande yrkesutövning.

För att skapa en helhetssyn i UVK-kursernas innehåll används didaktiken inte bara som en metod för att planera, genomföra och reflektera över olika utbildningsinsatser (från klassrumsnivå till skolnivå) utan också som en vetenskaplig och erfarenhetsbeprövad grund för studenternas kunskapsutveckling. Didaktiken erbjuder en bred repertoar av praktiska modeller, såsom de didaktiska frågorna (vad/vem/varför/hur) och den didaktiska triangeln (lärare/elev/ämne). Dessa modeller kan användas med olika grader av komplexitet och på olika nivåer (från individnivån via klassrumsnivån till samhällsnivån). Genom att relatera frågorna till varandra kan flera intressanta didaktiska analyser genomföras. Genom att dessutom kombinera dessa modeller på olika sätt, utifrån de olika kursernas syften och lärandemål, möjliggörs olika former av analyser och problematiseringar. Värdegrundsfrågor, innehållsfrågor, frågor om meningsskapande, allmänpedagogiska frågor, frågor om identitet och subjektsskapande är bara några av de frågor som kan behandlas med didaktiken och lärarens yrkesutövning i blickfånget. Den didaktiska triangeln, de didaktiska frågorna och tidsaspekten ses som UVK:s didaktiska kitt som fokuserar undervisningens begreppsliga och relationella egenskaper.

I kursen *Utbildningens organisation, uppdrag och innehåll för grundlärare 4-6* (OAU209) introduceras didaktik som en vetenskap om undervisning och som en metod att utveckla undervisningens praktik, och som vetenskapligt grundad metod med fokus på lärarens reflektion över och utveckling av undervisningen, både med avseende på analys av styrdokument (läroplan, de mänskliga rättigheterna, barnkonventionen) och konkret undervisning (fältstudie kring genus och mångfald, planering av undervisningsaktivitet med fokus på hållbar utveckling). Den didaktiska triangeln introduceras som en modell för att synliggöra de olika relationella processer som pågår samtidigt i undervisningssituationer. Denna modell återkopplas det till senare i flera kurser. Lärandemålet *orientera sig i läroplansteoretiska och didaktiska* fokuseras främst i kursens första del och examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift och en fältstudieuppgift. Medan UVK-kursen *Utbildningens organisation, uppdrag och innehåll för grundlärare 4-6* (OAU209) fokuserar olika kunskapssyner och kunskapstraditioner och hur dessa påverkar utformning, tolkning och realisering av styrdokument inriktar sig kursen *Utveckling och lärande för grundlärare 4-6* (OAU138) på hur elevers lärande och utveckling kan analyseras och förstås utifrån olika utvecklingspsykologiska perspektiv och lärandeteorier samt hur den praktiska undervisningen kan realiseras, varieras och utvecklas med dessa i beaktande. Ur ett didaktiskt perspektiv fokuseras framförallt relationsaxeln mellan elev och innehåll, men också relationen mellan lärarens gestaltning/representation av ett innehåll och elevens lärande.

På **befästande** progressionsnivå och i UVK-kursen *Utvecklingsarbete och utvärdering för grundlärare 4-6* (OAU182) utvecklar studenten en helhetssyn på det didaktiska arbetet, med avseende på dess syfte (de didaktiska frågorna), dess komplexitet (den didaktiska triangeln) och dess processkaraktär (planering, utförande och värdering) genom att arbeta med didaktisk och pedagogisk uppföljning, analys och utveckling. Kursen *Bedömning och betygsättning för grundlärare 4-6* (OAU213) ses som en fortsättning på *Utveckling och lärande för grundlärare 4-6* (OAU138) med ett tydligare praktiskt fokus på lärares arbete med bedömning av elevers utveckling, med syfte att stötta deras lärandeprocesser. Bedömning och betygsättning belyses utifrån olika strategier och verktyg som syftar till utvärdering av både elevers kunskaper och den egna

undervisningen. På så sätt kopplas innehållet i kursen naturligt till den didaktiska processens tre steg: planering, realisering och utvärdering/reflektion.

I *Verksamhetsförlagd utbildning 2 – grundlärare 4-6* (OAU199) ska studenten *utifrån de ämnesteoritiska kurserna identifiera och välja innehåll och metoder för verksamheten i syfte att främja skolans undervisning*, vilket i praktiken innebär att välja innehåll och metoder för olika pedagogiska aktiviteter utifrån läroplan, olika påverkansfaktorer, samverkan med andra yrkesroller inom skolan och lärande för hållbar utveckling. Tillsammans med handledaren reflekterar och diskuterar studenten sina val av innehåll och metoder. Genom försöksverksamheten med övningsskolor blir studenten placerad i ett handledarlag med flera handledare som på olika sätt kan stödja studenten i sitt metodiska lärande. I en handledningssituation finns också flera studenter vilket innebär samlärande mellan studenterna. Hinder för detta kan vara rådande förutsättningar på övningsskolorna, till exempel att handledare inte får tillräcklig tidstilldelning för uppdraget, något som i förekommande fall återkommande påtalas för skolledning och skolhuvudman. För att stödja arbetet med detta arbetar VFU-samordnare tillsammans med övningsskolans handledarlag med att exempelvis visa hur studentens handledning kan planeras och organiseras.

På **fördjupande** progressionsnivå, inom matematiken, införs hösten 2018 en fördjupning av fältstudien i *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) genom en trestegsraket för att ge studenterna fler tillfällen att tillämpa matematikdidaktik inklusive metodik. Steg 1 består i att studenterna analyserar problemlösning undervisning i klassrumsfilmer från till exempel "Matematiklyftet". Detta görs för att både modellera, reflektera över och kritiskt granska lärarens roll. Steg 2 består i att studenterna själva planerar och genomför varsin minilektion i problemlösning på högskolan med varandra som "elever". Tillsammans med högskoleläraren tas olika aspekter av lärarrollen upp. Steg 3 består i att studenterna planerar, genomför och utvärderar problemlösningsektioner på sina övningsskolor (steg 3 genomförs redan nu). Dessa redovisas och reflekteras över på högskolan. Även i del 1 införs minilektioner som istället för problemlösning fokuserar på diskussioner om centrala begrepp inom kursens områden taluppfattning och geometri. Studenterna får härigenom fler tillfällen att öva på praktisk undervisning, och reflektion över olika undervisningsstrategier, innan de undervisar elever på sina övningsskolor under kursen *Verksamhetsförlagd utbildning 3 – grundlärare 4-6* (OAU203).

Utmaningen är att hantera och binda samman examensmålets uppdelning mellan ämne, didaktik, ämnesdidaktik och metodik, då det allmäntdidaktiska perspektivet innebär att undervisning är en praktik som skapas i mötet mellan elever, lärare och ett ämnesinnehåll. Detta medför att undervisning inte enkelt kan sägas handla om överföring av ett ämnesinnehåll via didaktik och metodik till en grupp elever, då ämnesinnehållet snarare skapas i relation till eleverna genom en didaktisk process som börjar i en analys av läroplanstexter och fortsätter via urval och gestaltning, elevernas möte med innehållet, och slutar i en utvärdering och en reflektion över nästa steg i undervisningen. Kurserna i UVK bidrar till denna nyanserade bild av undervisningsprocessen genom att representera allmäntdidaktisk kunskap som ett kitt mellan ämnesstudier och realiserad undervisning i VFU och fältstudieuppgifter. Det fortsatta kvalitetsarbetet handlar om att arbeta vidare med kopplingen mellan UVK och VFU genom fler konkreta samarbeten, samt med kopplingar till ämneskurserna då dessa utgör avgörande delar i lärares didaktiska kompetens.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

5. *visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling*

Inkluderande undervisning handlar om såväl individ som kontext och hur dessa samspelar. Många av kurserna i UVK innebär att studenterna utvecklar en förståelse för att det i professionen ingår att förstå hur den sociala och organisatoriska kontexten påverkar elevernas lärande och utveckling och att undervisning måste ta hänsyn både till detta och elevernas förutsättningar att utvecklas och lära inom denna kontext. För att öka förutsättningarna för elevers lärande och utveckling behöver både undervisningen och verksamheten tas i beaktande. På så sätt är den allmändidaktiska utgångspunkten förtjänstfull då den äger giltighet för både en kontextuell och en relationell analys av undervisningsverkligheten och skolkontexten. På **grundläggande** progressionsnivå och i kursen *Utbildningens organisation uppdrag och innehåll för grundlärare 4-6* (OAU209) utvecklar studenten en grundläggande didaktisk förståelse genom vilken de introduceras i olika faktorer som påverkar elevers lärande och utveckling, såsom skolkontexten, lärarens gestaltning av innehållet, lärarens interaktion med eleverna, olika kunskapsyner och kunskapsstraditioner. I de kurser som följer behandlas dessa faktorer med ökad fördjupning. I kursen *Utveckling och lärande för grundlärare 4-6* (OAU159) fokuseras barns utveckling och olika perspektiv på lärande som ger studenterna en mer nyanserad bild av vad som menas med lärande och utveckling, framförallt i olika undervisningskontexter. I kursen möter studenterna olika perspektiv på lärande, från individbaserade till mer socialt orienterade teorier. Denna förståelse fördjupas ytterligare, särskilt genom kurserna *Specialpedagogik för grundlärare 4-6* (OAU185), *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för grundlärare 4-6* (OAU146) och *Bedömning och betygsättning för grundlärare 4-6* (OAU213). I *Specialpedagogik för grundlärare 4-6* (OAU185) fokuseras de sociala mekanismer, både med avseende på lärarens ledaregenskaper och med elevers relationer, som påverkar lärande och utveckling. I *Bedömning och betygsättning för grundlärare 4-6* (OAU213) konkretiserar lärarstudenterna sin förståelse för lärande och utveckling genom att identifiera och bedöma lärandeprocesser både summativt och formativt.

Centralt för fältstudierna i svenska och matematik är att de är utformade med fokus på elevers olika behov när lärarstudenten planerar, genomför, utvärderar och utvecklar undervisning i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. Ett lärandemål som är kopplat till både fältstudien med *lesson study* i *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) och fältstudien med problemlösningorienterad undervisning i *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) är att *planera, genomföra och utvärdera matematikundervisning i årskurserna 4-6 utifrån aktuella styrdokument samt ämnesdidaktiska metoder och modeller*. I kursen *Språk-, skriv- och läsutveckling, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6* (SVA029) genomför studenterna en fältstudie som innebär observation av arbete med texter och förberedelse för skrivuppgifter för eleverna. De producerade elevtexterna använder studenterna sedan för övningar i textanalys och -bedömning. Studenterna tränar praktiskt i att bedöma elevtexter med förankring i forskning och enligt Skolverkets anvisningar om svenska och svenska som andraspråk.

I fältstudien med kartläggning av elevers kunskaper i *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) är ett lärandemål att kunna ”kartlägga elevers matematikkunskaper och utifrån detta kunna planera för efterföljande undervisning”. Detta görs i syfte att stimulera varje elevs lärande och utveckling. Resultaten från kartläggningen kopplar studenterna till den lästa litteraturen och till vad den kommande undervisningen ska fokusera på. Fokus ligger på undervisningen, med såväl inkludering och differentiering som individualisering. Ett lärandemål knutet till fältstudierna i *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) är att *kritiskt reflektera över olika arbetssätt och undervisningsmaterial samt olika sätt att individualisera undervisning utifrån syfte och elevgrupp*. Här är studenterna i slutet av sin utbildning och ska därför kunna kritiskt reflektera över frågor som rör individualisering och hur undervisningen kan anpassas och genomföras på olika inkluderande sätt.

I UVK-kursen *Specialpedagogik för grundlärare 4-6* (OAU185) **befäster** och fördjupar studenterna sin förståelse för lärande och utveckling utifrån både elevers individuella förutsättningar och de undervisningskontexter som kan samverka positivt och kompensera för dessa förutsättningar, i syfte att nå ökad inkludering och ett mer kvalitativt lärande i skolan. I en fältstudie genomför studenterna intervjuer med skolledare eller specialpedagog/speciallärare. Med utgångspunkt i intervjuerna identifierar sedan studenterna gruppvis och problematiserar olika sätt att bedriva specialpedagogisk verksamhet samt reflekterar över den kommande lärarrollen och betydelsen av samverkan i arbetet med att ge barn med olika behov och förutsättningar möjligheter till lärande och utveckling.

På den **fördjupande** progressionsnivån, i kursen *Verksamhetsförlagd utbildning 3 – grundlärare 4-6* (OAU203) planerar, leder och organiserar studenten självständigt undervisning där didaktiska överväganden görs utifrån de ämnen som studenten har studerat. Utifrån elevers olika behov och förutsättningar och olika påverkansfaktorer planerar och genomför studenten olika pedagogiska aktiviteter. Tillsammans med sin handledare utvärderar sedan studenten sina pedagogiska aktiviteter vilket leder fram till den dokumentation kring varje enskilt lärandemål som studenten nedtecknar i sin studentbok för VFU. Efter tidigare otydligheter om hur mycket en student ska undervisa, har detta förtydligats genom riktlinjer i form av procentsatser för undervisningstid: cirka 30 % under VFU 1, mer än 60 % under VFU 2 och minst 80 % under VFU 3. Studenterna förväntas använda IKT som didaktiska verktyg. Detta är något som upplevs som svårt varför det behövs mer utbildning före *Verksamhetsförlagd utbildning 1 – grundlärare 4-6* (OAU194). Kollegiet för VFU planerar därför att ge en sådan utbildning med start hösten 2018. Olika förutsättningar för och kompetens i användandet av IKT ute på övningsskolorna gör att det även finns viss osäkerhet i att använda IKT bland de verksamma lärarna. Det planeras därför för erbjudande om olika kompetensutvecklingsinsatser även för handledarna i detta avseende.

I det fortsatta kvalitetsarbetet behöver de olika kollegierna arbeta vidare med att ytterligare synliggöra och kommunicera programmets gemensamma allmändidaktiska, ämnesdidaktiska och ämnesspecifika komponenter för studenterna, via fortlöpande utveckling av kursplaner, studiehandledningar och den konkreta undervisningen.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

6. *visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling*

Studenternas värderingsförmåga och förhållningssätt utvecklas och tränas genomgående i programmet, inte minst i UVK-kurserna. Ett centralt syfte är att studenterna utvecklar en yrkesidentitet till vilken en professionsetik är tätt knuten. Detta sker dels i form av reflekterande seminarier och skriftliga inlämningsuppgifter, dels i form av dramaövningar som förekommer i flera UVK-kurser. I den **grundläggande** kursen *Utbildningens uppdrag, organisation och innehåll för grundlärare 4-6* (OAU209) är lärandemål knutna till de mänskliga rättigheterna, barnkonventionen och hållbar utveckling. En examination handlar om att utforma en undervisningsaktivitet med fokus på hållbar utveckling. Det genomförs dramaövningar och examinationer om de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen.

Examensmålet *visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar ...* tolkas som exempel inom svenskämnet så att läraren i sitt mångfacetterade arbete beaktar vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter och dessutom hållbarhetsaspekter i en rad situationer som kräver att bedömningar görs. Som exempel förekommer inslag av bedömning i kurserna i de självständiga arbetena 1 för grundlärare 4-6 där kursplanerna innehåller lärandemålet *planera och genomföra en vetenskaplig undersökning under tillämpning av ett relevant teoretiskt perspektiv och adekvata metoder* vilket innebär att studenterna övar på att göra vetenskapliga bedömningar. I samma kurs ingår lärandemålet att *tillämpa ett etiskt förhållningssätt*, något som också examineras i samband med att det självständiga arbetet försvaras muntligt och skriftligt. Även i studentens roll som opponent på andras självständiga arbeten detta och det bedöms och värderas som en del i examinationen. I *Barnlitteratur och barnkultur, fördjupning i svenskämnet grundlärare 4-6* (LIA026) berörs barns rättigheter, mänskliga rättigheter i relation till genus-, etnicitets- och klassperspektiv. Etiska perspektiv aktualiseras i samband med läsning och diskussion kring ekokritiska texter.

Utformningen av *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) och *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) genomsyras av ett fokus på didaktiska verktyg och modeller för att stödja lärare i att främja elevers hållbara lärande, dvs. långsiktigt lärande som bygger upp en djupgående förståelse från grunden i matematik. Vanliga missuppfattningar och milstolpar för elevers lärande i matematik i årskurserna 4-6 samt planering utifrån detta för att främja ett hållbart lärande beaktas i relation till elevers olika sätt att tänka och att göra relevanta pedagogiska bedömningar och planeringar utifrån detta. I *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) lyfts begreppet inkludering och hur det kommit till utifrån FN:s barnkonvention, Salamancadeklarationen, skollagen och läroplanen fram. Detta moment ligger i början av lärarutbildningen och syftar till att tidigt ge studenterna verktyg för inkluderande arbetsätt, för att därigenom kunna möta variationen i klassrummet. Inkludering i de sammanhang som eleverna befinner sig i är en mänsklig rättighet. När det gäller inkludering i matematikklassrummet grundläggs det i *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) med språkets betydelse och samtalsmiljöer kopplat till lärandemålet: *redogöra för språkets och kommunikationens betydelse för lärande av matematik*. Inkluderingsperspektivet

fördjupas i *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) med lärandemålet: "diskutera och kritiskt reflektera över betydelsen av språkliga aspekter, genus- mångfaldsaspekter samt affektiva aspekter för lärande av matematik. Examinationer sker i seminarieform och i muntlig redovisning av genomförd fältstudie.

På **befästande** och **fördjupande** progressionsnivå, finns exempel från UVK-kursen i *Specialpedagogik för grundlärare 4-6* (OAU185) ska studenten visa förmåga att göra bedömningar utifrån vetenskapliga och samhällseliga aspekter, med ett särskilt beaktande av etiska frågor och mänskliga rättigheter. Genom litteratur och föreläsningar studeras de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnkonventionen och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och om olika typer av funktionsnedsättningar. Studenterna ska *visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera elevers olika behov och förutsättningar samt reflektera över sin professionella roll och betydelsen av samverkan i specialpedagogiskt arbete*. Temat om funktionsnedsättningar kopplat till mänskliga rättigheter och specialpedagogisk samverkan examineras genom en skriftlig gruppuppgift och genom aktivt deltagande i seminarium.

Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Redogör också för hur det säkerställs att studenterna uppnår examensordningens mål när det gäller jämställdhet.

visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten

Alla lärosäten har av regeringen i uppdrag att arbeta långsiktigt och systematiskt med jämställdhetsintegrering. Det handlar bland annat om att föra in ett jämställdhetsperspektiv i ordinarie verksamhet vilket faller sig naturligt för grundlära­rprogrammet med hänsyn till det nationella examensmålet ovan. Högskolan har genomfört en kartläggning av vilka insatser som genomförts tidigare och med detta som utgångspunkt fastställt att under 2018 ska ett program per akademi fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering. Vid UKK har forskollä­rarprogrammet valts ut och resultatet av det arbetet kommer även att integreras i övriga lära­rprogram, således även grundlära­rprogrammet åk 4-6.

Jämställdhetsperspektiv i grundlära­rprogrammet beaktas dock redan i flera kurser och på flera progressionsnivåer med avseende både på den egna yrkesutövningen och på jämställdhet i samhället. I den inledande och **grundläggande** UVK-kursen, *Utbildningens organisation, uppdrag och innehåll för grundlära­re 4-6* (OAU209), finns lärandemål som innebär att studenterna ska *undersöka och diskutera den egna övningsskolan utifrån mångfalds- och genusperspektiv*. Studenten ska i samråd med de övriga inom studiegruppen inledningsvis diskutera litteraturen och välja ut frågeställningar kring mångfald och genus som de sedan får undersöka genom auskultation, intervjuer och observation vid övningsskolan.

UVK-kursen *Utveckling och lärande för grundlära­re 4-6* (OAU138) har ett annat lärandemål som handlar om att *analysera och reflektera kring frågor som rör ålder, kroppsuppfattning, sex och samlevnad* vilket examineras i ett muntligt seminarium där studenterna, i ett förberedande skede, gruppvis får förbereda sig genom att identifiera relevanta diskussionsfrågor i relation till lärandemålet. Dessa frågor diskuteras sedan i tvärgrupper under det examinerande seminariet. Frågorna ska vara konstruerade så att övriga studenter i tvärgruppen har möjlighet att diskutera och reflektera kring frågorna i relation till lärandemålet.

I kursen *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för grundlära­re 4-6* (OAU146) **befästs** studenters förståelse för jämställdhet ytterligare genom lärandemål där studenten ska redogöra för och reflektera över sociala relationer, konflikthantering och ledarskap i relation till praktiskt pedagogiskt arbete. Under kursens gång läser och diskuterar studenterna kring jämställdhet, jämlikhet och samhällets normer utifrån olika perspektiv som berör lärarens roll och inflytande på unga elevers syn på sig själva och andra. Under en föreläsning om diskriminering och kränkning samt under det efterföljande seminariet lyfts teorier och frågor kring jämställdhet särskilt fram och studenterna får praktiska exempel samt korta diskussionsfrågor och påståenden att ta ställning till. Studenterna får även reflektera över sina egna upplevda situationer och erfarenheter där ett jämställdhets- och genusperspektiv kan appliceras. Parallellt med denna kurs genomför studenterna *Verksamhetsförlagd utbildning 2 – grundlära­re 4-6* (OAU199) där lärandemålet *arbeta och handla enligt den människo-, demokrati- och kunskapssyn som samhället genom läroplan för grundskolan ger uttryck för* belyses genom att studenterna får möjlighet att bland annat observera genus och jämställdhet under sin verksamhetsförlagda utbildning. Observationerna dokumenteras i studentboken för VFU och ligger till grund för samtal mellan student och handledare. Lärandemålet belyses också vid ett uppföljande seminarium.

På **fördjupande** progressionsnivå, i kursen *Barnlitteratur och barnkultur, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6* (LIA026), är jämställdhet och mångfald centrala begrepp i och med att det kulturkritiska perspektivet på samtidens barnlitteratur och barnkultur fokuseras. Jämställdhet och mångfald kopplas även till ämnesdidaktiken för skolämnet svenska. Lärandemålen *redogöra för och tillämpa teorier och forskning om barn- och ungdomslitteratur och barnkultur i olika medier ur ett genus-, etnicitets-, klass- och hållbarhetsperspektiv* samt *tillämpa och värdera kulturkritiska teorier om barn- och ungdomslitteratur och barnkultur utifrån didaktiska perspektiv* är särskilt relevanta utifrån detta perspektiv där studenterna får redogöra för och tillämpa perspektiv exempelvis i seminarium och inlämningsuppgift kring genusforskning om pojkars och flickors läsning. På motsvarande sätt kommer mångfaldsperspektivet till uttryck även i fördjupningskursen *Språk-, skriv- och läsutveckling, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6* (SVA029) genom lärandemålet *diskutera betydelsen av språklig variation i skola och samhälle*. Detta mål knyter an till sociolingvistisk forskning om språkets funktion i olika samhälleliga kontexter; exempelvis behandlas i kursen möjliga förklaringar till att män och kvinnor använder språket på delvis olika sätt.

Även i kursen *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) integreras ett jämställdhets- och genusperspektiv i lärandemålet *diskutera och kritiskt reflektera över betydelsen av språkliga aspekter, genus och mångfaldsaspekter samt affektiva aspekter för lärande av matematik*. I kursen diskuteras skillnader i beskrivningar av manligt och kvinnligt och i bemötande av pojkar respektive flickor diskuteras i relation till matematiska samtal där alla elever förväntas kunna delta utifrån sin förmåga. Ett utvecklingsområde inom grundlärarprogrammets kurser i matematik pågår vad gäller att ytterligare integrera frågeställningar ur ett jämställdhetsperspektiv i fältstudierna då en viktig uppgift för läraren är att fördela talutrymmet så att flickor och pojkar får komma till tals i lika hög utsträckning.

Ett utvecklingsområde som akademien arbetar med, vilket är ett direkt resultat av det arbete med jämställdhetsintegrering av förskolläraryrket som pågår, är att mer ingående kartlägga hur jämställdhet synliggörs och kommer till uttryck i grundlärarprogrammets samtliga kurser. Detta arbete avser att ta avstamp i akademins verksamhetsplan för nästkommande år. Syftet är att säkerställa att jämställdhetsperspektivet är kontinuerligt integrerat i utbildningens utformning och genomförande.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Systematisk uppföljning och återkoppling

Vid MDH finns *Policy för ett systematiskt kvalitetsarbete inom utbildning och forskning – definitioner, ansvar, förutsättningar och systematiskt arbetssätt* (dnr. 2015/2295, reviderad version 2018-01-23) där kurs- och programvärderingar utgör hörnstenar, dels som ett instrument för att identifiera starka och svaga sidor för vidare arbete i den fortsatta kurs- och programutvecklingen, men även som ett tillfälle för studenter att reflektera över sin egen utveckling. Kursvärderingar understryks av lärarutbildarna som en viktig del av det formella studentinflytandet och som möjlighet att påverka kursinnehåll och genomförande. Lärarutbildarna betonar också studentens ansvar och vikten av att besvara kursvärderingar med hänsyn till kommande studentgrupper och framtida kollegor.

Varje kurs avslutas med en digital skriftlig kursvärdering (i utvärderingsverktyget Survey & Report) och dess resultat och slutsatser analyseras i respektive ämnes- och inriktningskollegium och sammanställs därefter i en kursanalys av kursansvarig. Eftersom ämnes- och inriktningskollegierna ansvarar för att utveckla kursernas innehåll och lärandemål, med syfte att utveckla undervisningen, blir det naturligt att studenternas, via kursvärderingarna, framförda synpunkter tas till vara vid kursutvecklingen. Analysen av kursvärderingen och eventuella kompletterande inslag (utvärderande samtal, pappersutvärderingar etc., se nedan angående låg svarsfrekvens) ligger därefter till grund för eventuella förändringar inför kommande kursomgång. Studenterna som svarat på kursvärderingen såväl som de studenter som ska gå kursen vid följande tillfälle får ta del av kursanalysen via högskolans lärplattform Blackboard (Canvas fr.o.m. ht 2018) och om möjligt även via muntlig respons när de startar sin nya kurs. Detta innebär att samtliga berörda studenter ser hur framförda synpunkter har tagits till vara och hur dessa, i de fall de bedömts som relevanta, bidragit till förändringar i kursen. I vissa fall brister det i att kursanalyser inte genomförs som förväntat bland annat med anledning av den låga svarsfrekvensen i kursvärderingen. För att komma till rätta med detta har en högskolegemensam arbetsgrupp tillsatts av högskolans fakultetsnämnd vilken ska presentera förslag till förändrade rutiner i juni 2018. Som ett led i att ytterligare återkoppla kollegiets åtgärder till studenter kommer studentrepresentanter att inbjudas till ämnes- och inriktningskollegiernas möten. På motsvarande sätt kommer handledare att bjudas in till kollegiet för VFU för att på sätt ta tillvara handledarnas synpunkter på kursen och inkludera dessa i kursanalysen.

En utmaning som akademien har är den låga svarsfrekvensen på de kursvärderingar som genomförs digitalt i utvärderingsverktyget. Detta hanteras på olika sätt och som exempel genomförs i vissa kurser inom grundlärarprogrammet, t.ex. i *Svenska för grundlärare 4-6, introduktion (SVA030)*, även ett utvärderande samtal med kursgruppen efter halva kurs tiden. Inom ämnet litteraturvetenskap, t.ex. i kursen *Barnlitteratur och barnkultur, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6 (LIA026)* hanteras den låga svarsfrekvensen med att även genomföra pappersutvärderingar vilket har visat sig medföra att svarsfrekvensen blir mycket hög. Även inom matematik t.ex. *Matematik för grundlärare 4-6, del 1 (MAA018)* genomförs pappersutvärderingarna och då både i slutet av kursen och som kontinuerliga utvärderingar under kursens gång.

Inom matematik, *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* och *del 2* (MAA018 respektive MAA027), genomförs även korta kontinuerliga utvärderingar under kursens gång vilket gör det möjligt att iterativt utveckla kursen. I de korta kontinuerliga utvärderingarna som genomförs under kursernas gång ställs frågor som t.ex. Vad har jag lärt mig? Vad har varit bra? och Vad behöver förändras? Ett exempel på åtgärder för kvalitetsutveckling är att mer fokus lagts på ett visst innehåll som studenterna har tagit upp att de är i behov av, som bedömning och betygsättning. Ett annat exempel är att ordningen på två fältstudier har ändrats utifrån studenternas önskemål, vilket också fungerade ännu bättre än ursprungsplaneringen.

I kurserna *Självständigt arbete 1 för grundlärare 4-6, matematik* (MAA016) samt *Självständigt arbete 2 för grundlärare 4-6, matematik* (MAA026) har kursansvarig tillsammans med handledare utifrån studenternas muntliga feedback samt skriftliga kursutvärderingar genomfört revideringar i relation till undervisning kring de självständiga arbetenas struktur och ingående delar. Struktur på de självständiga arbetena och vetenskapliga arbeten kan skilja sig beroende på ämne och detta har ibland uppfattats som förvirrande av studenterna. Studiehandedningar för de självständiga arbetena har därför stärkts med kompletterande text kring struktur för det självständiga arbetet och detta har även fått ett större utrymme i kursernas första föreläsningar.

Ett konkret kursutvecklingsexempel kommer från UVK-kursen *Forskningsmetod för grundlärare 4-6* (OAU170) där det varit en didaktisk utmaning att undervisa studenter, särskilt de som upplevts som omotiverade, till att såväl skriva den förberedande promemorian såsom de självständiga arbetena. Lärarna i kursen har bland annat genomfört så kallade *flipped classrooms*, vilket innebär att alla lektioner finns inspelade och tillgängliga för studenterna. Därmed frigörs mer resurser för workshops och feedbacksamtal mellan läraren och studenten. Det har också etablerats en specifik kursutvecklingsgrupp med uppdrag att på ett genomgripande sätt granska innehållet i metodkursen och dess bakomliggande epistemologiska antaganden och dessutom har ett läromedel, anpassat för kursen, utvecklats.

Samtliga handledare för de självständiga arbetena, för alla ingående ämnen i grundlärarutbildningen, ingår i ett handledarkollegium för de självständiga arbetena. I detta kollegium sker både kursutveckling av metodkursen (se stycket ovan) samt av de självständiga arbetena men framförallt sker kontinuerliga möten och diskussioner mellan handledarna avseende likvärdig bedömning.

För kurserna inom grundlärarprogrammet pågår kontinuerligt en översyn av de i kurserna ingående fältstudierna för att säkerställa att innehåll, omfattning och genomförande är relevant utifrån skolverksamhetens perspektiv. I den kontinuerliga översynen ingår att kommunicera med handledarna i skolverksamheten kring fältstudiernas utformning och relevans för skolverksamheten.

I kvalitetsutvecklande syfte genomförs och sammanställs även programvärderingar årligen inom grundlärarprogrammet. Programföreträdaren för grundlärarprogrammet analyserar programutvärderingens resultat där utbildningens innehåll, måluppfyllelse och genomströmning är viktiga parametrar. Resultatet av denna analys föredras för lärarutbildningens utbildningsråd. Utifrån analysen diskuterar utbildningsrådet förslag till åtgärder som i sin tur blir aktiviteter i akademins verksamhetsplan för nästkommande år. Synpunkter som är enklare att åtgärda alternativt synpunkter som är mer kritiska hanteras i särskild ordning. Programkollegiet för grundlärarprogrammet uppdras att planera för eventuella förändringar och utveckling.

Säkerställande av måluppfyllelse

Inom ramen för det systematiska kvalitetssäkringsarbetet vid MDH arbetar UKK sedan flera år tillbaka med så kallade *examensmatriser* som en del i att överskådligt beskriva och säkerställa uppfyllelse av examensmålen. Examensmatrisen innehåller programmets samtliga kurser och deras innehåll, lärandemål och examinationer samt de examensmål som finns för den examen som programmet är tänkt att leda fram till. I matrisen kopplas kursernas enskilda lärandemål till de examensmål som de uppfyller. Genom att det i kursplaner vid MDH framgår *vilka* lärandemål i kursen som bedöms i *vilka* examinationsmoment går det ur matrisen att utläsa hur ett enskilt examinationsmoment bidrar till att uppfylla delar av examensmålen.

Verka för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid

Vid högskolan finns centralt fastställda *Regler och anvisningar för examination på grundnivå och avancerad nivå vid Mälardalens högskola*. Detta dokument vänder sig till såväl högskolans lärare som till högskolans

studenter. Det syftar till att dels underlätta för lärarna i arbetet med examination, dels säkerställa hög rättssäkerhet för studenterna genom att främja likabehandling av likartade examinationsärenden.

Studievägledare vid akademien genomför kontinuerlig uppföljning av grundlärostudenternas studieresultat. För de studenter som har svårigheter i sina studier utformas individuella studieplaner. Utöver den kontinuerliga uppföljningen erbjuder även högskolan olika typer av stöd och hjälp för att studenter med funktionsvariation ska kunna studera på samma villkor som alla andra studenter. Exempel på stöd som erbjuds är anteckningshjälp, mentor, inläst litteratur, förlängd tentamenstid, examination i mindre grupp. Dessutom finns för samtliga studenter vid högskolan följande stöd: talsyntes och språk- och grammatikprogram.

Vid högskolan finns enheten KompetensCentrum för Studenter, Arbetsmarknad och Medarbetare (CeSAM) där högskolepedagogisk utbildning och utveckling genomförs i syfte att uppmuntra och stödja lärare att reflektera kring, analysera och utveckla sin undervisning. CeSAM erbjuder även stöd till studenter inom studieteknik och akademiskt skrivande.

Inom kurserna i matematik för grundlärare, *Matematik för grundlärare 4-6, del 1 och del 2* (MAA018 respektive MAA027), har kursansvariga noterat ett tydligt samband mellan studenternas arbetsinsats och resultat på kurs. Detta har medfört att det har införts övnings- och laborationstillfällen som examinerande moment i båda kurserna vilket även bidragit till att studenterna närvarar i högre grad även på icke-obligatoriska föreläsningar. En anledning till det kan vara den starka kopplingen mellan föreläsningarna, övningarna, laborationerna och salstentamen vilket kan göra att studenterna ser föreläsningarna som viktiga för att klara övningarna och laborationerna och i förlängningen för att klara tentamen. En annan, ännu viktigare, anledning kan vara att studenterna har upplevt även de icke-obligatoriska föreläsningarna som väldigt givande och därför fortsätter att komma på dem när de väl har börjat med det. Ytterligare en anledning kan vara att det i studiehandledningen framgår tydligt vilken examination som är kopplad till respektive föreläsning.

Ytterligare en aspekt som kan inverka positivt på att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid är att studenterna vid starten av programmet får göra ett diagnostiskt test av sina matematikkunskaper. Utifrån studentens resultat på det diagnostiska testet tillhandahåller ämnet schemalagda tillfällen utöver ordinarie undervisningstillfällen i syfte att ge studenter möjlighet att repetera och fördjupa sina kunskaper i den första inledande kursen i matematik, *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018). Inriktningskollegiet i matematik planerar även för att utveckla videospelade lektioner och lösningar till specifika matematiska problem vilka kan läggas upp på kursernas lärplattform. Det som av tidigare studenter uppfattats som enklare matematiskt innehåll kan då ses via webben, medan innehåll som upplevts som svårare kan ges mer tid under lärarledda lektionspass.

Sedan höstterminen 2014 pågår, som ett resultat av påvisad brist, ett utvecklingsarbete inom akademins samtliga lärarutbildningsprogram där syftet är att främja lärarstudenters kunskaper och färdigheter i akademiskt skrivande. Lärarutbildare har arbetat med grundläroprogrammets kursplaner och dess lärandemål och innehåll i relation till programmet utifrån tre progressionsnivåer för akademiskt skrivande:

1. Visa grundläggande vetenskapligt kritiskt förhållningssätt, färdigheter i akademiskt skrivande och god språklig framställning.
2. Visa utvecklat vetenskapligt kritiskt förhållningssätt, färdigheter i akademiskt skrivande och god språklig framställning.
3. Visa fördjupat och tillämpat vetenskapligt kritiskt förhållningssätt, färdigheter i akademiskt skrivande och god språklig framställning.

Lärandemål har knutits till vetenskapligt förhållningssätt, akademiskt skrivande och god språklig framställning. På så sätt har undervisande lärare fått ta större ansvar för att kontinuerligt arbeta med lärarstudenternas läs- och skrivutveckling. För att säkerställa detta har samtliga lärarutbildare på grundläroutbildningen genomfört en kurs om att arbeta med studenters skrivprogression. Trots dessa insatser möter lärarutbildarna ändå utmaningar kring studenters akademiska skrivande vilket medfört att akademien har för avsikt att kartlägga vilka gymnasieämnen som grundlärostudenterna har samt därefter överväga vilka åtgärder och insatser som ska vidtas. Möjliga insatser som diskuterats är bland annat

diagnostiskt prov vid programstart (motsvarande det som genomförts inom ämnet matematik, se ovan) för att kunna erbjuda stöd tidigt i utbildningen samt införa förberedande kurser i svenska i syfte att ge studenter förutsättningar i att läsa, tala och skriva i akademiska sammanhang.

Utöver de insatser och stödåtgärder som beskrivits ovan har även den av regeringen tilldelade kvalitetsförstärkningen till lärar- och förskollärarytbildningar förstärkt delar av grundlärarytbildningen. Dessa medel har bland annat använts till utökad undervisningstid i kurser som ämnes-, inriktnings- och programföreträdare sett som mer utmanande för grundlärostudenter att klara, som ett led i att minska avhoppet från programmet samt att öka andelen som erhåller högre betyg än godkänt på kurserna. Genom denna förstärkning har prestationsgraden för de aktuella kurserna, t.ex. *Utveckling och lärande – grundlärare 4-6* ökat från 46 % till 56 % mellan ht15 och ht17.

När det gäller genomströmningen på grundlärostudiet 4-6 visar den av UKÄ sammanställda statistiken att den för kullen ht14 var 66 %, vilket är lägre än den för riket som helhet under samma läsår. Dock är genomströmningen för MDH:s första kull högre än för de första kullarna som startade ht11 i Sverige (63 %).

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Grundlärarstudenterna är på akademnivå representerade i de sammanhang där beslut fattas om grundlärarutbildningens innehåll och utformning. Studentrepresentation ska enligt beslut finnas i akademins kursplanegrupp, lärarutbildningens utbildningsråd samt i branschrådet för grundlärarutbildningen. Studentrepresentanterna är utsedda av studentkåren och som för så många andra lärosäten och andra studentkårer i Sverige finns utmaningar med att rekrytera studentrepresentanter till uppdragen. Det senaste halvåret har studentgrupper inom grundlärarprogrammen och 4-6 kommunicerat synpunkter och förbättringsområden på programmet. De framförda synpunkterna har kartlagts och handlar bland annat om studenternas upplevelse av att ett forum för studentnära frågor på programnivå saknas men också konkreta förbättringsåtgärder avseende kursgemensamma strukturer (t.ex. studiehandledning). Programföreträdaren har tillsammans med högskolans studentombudsman¹ träffat studenterna för att diskutera deras synpunkter och då återkopplat de åtgärder som akademien vidtagit. Som ett resultat av detta kommer akademien, från och med höstterminen 2018, att införa ett råd för studentnära frågor på programnivå. Syftet med rådet är att tillvarata studenternas möjligheter att ytterligare medverka i kvalitets- och förbättringsarbetet i relation till kursernas innehåll ur ett programövergripande perspektiv, särskilt utifrån examensmålen. Till varje råd kommer en till två studenter från varje kull att utses för att på så sätt främja att studenter kan ta en mer aktiv roll i arbetet med att utveckla grundlärarprogrammet. För att ge studentrepresentanterna så goda förutsättningar som möjligt avser akademien att både stötta studentkåren i arbetet med att rekrytera och utse studentrepresentanter samt för de som är utsedda tillhandahålla stöd och viss utbildning i vad uppdraget som studentrepresentant innebär.

Ett exempel på hur ett ämne inom grundlärarprogrammet har arbetat med att ge studenterna möjlighet att ta en mer aktiv roll i att utveckla utbildningens innehåll och genomförande kommer från matematik där de kontinuerligt utvärderar kursen med mindre utvärderingar under kursens gång. Dessa kontinuerliga utvärderingar ger kursansvarig och undervisande lärare förutsättningar att ständigt, tillsammans med och med stöd av studenternas synpunkter, diskutera hur kvaliteten kan höjas ytterligare. För att grundlärarstudenten ska få möjlighet att utveckla sin egen lärandeprocess genomförs kamratrespons inom kurserna i matematik för grundlärare. I kursen *Matematik för grundlärare 4-6, del 1* (MAA018) ingår kamratbedömning som en del av den *lesson study* som genomförs och i kursen *Matematik för grundlärare 4-6, del 2* (MAA027) förväntas studenterna observera varandra när de genomför problemlösningslektioner på sina övningskolor. Även i de självständiga arbetena i matematik (MAA016 och MAA026) ingår kamratrespons vid PM-skrivning, mittseminarium och slutseminarium. I kursvärdering har arbetet med kamratrespons framförts som positivt i syfte att synliggöra sitt eget aktiva lärande.

Ett annat exempel kommer från UVK-kursen *Utvecklingsarbete och utvärdering för grundlärare 4-6* (OAU182). Kursen bygger på en process- och progressionstanke som har utvecklats med stöd av studenternas inflytande. Under de senaste fyra terminerna har studenterna uttryckt, både muntligt och skriftligt, att de uppskattar detta då det ger dem en modell för hur de kan arbeta med elever i praktiken. Flera studenter har också uttryckt att de genom undervisande lärares kontinuerliga utvärderingar efter olika kurstillfällen och examinationer fått modeller för hur de kan arbeta med att utveckla sin egen undervisning och hur de själva som blivande lärare kan arbeta med utvärdering av sin egen undervisning. De olika utvärderingarna under kursens gång genomförs med syfte att dels försöka synliggöra vad

¹ Studentombudsmannen är anställd av högskolan och har ett opartiskt förhållningssätt och kan hjälpa studenter som exempelvis upplever att de blivit orättvist behandlade, diskriminerade, trakasserade eller har frågor om regler och rättigheter.

studenterna har lärt sig alternativt har svårigheter med efter respektive kurstillfälle, dels försöka synliggöra hur kursen kan utvecklas kommande terminer. Detta aktiva arbete med studenternas inflytande verkar ha gett resultat. Dels har studenterna varit mer nöjda för varje termin de senaste fyra terminerna, dels kan studenternas genomströmning uppfattas som god.

Ett område som akademien avser att utveckla gäller studenters inflytande över kursutveckling. I dagsläget finns studentrepresentation i kursplanegruppen men saknas i ämnes- och inriktningskollegierna vilket är där kursplaner utformas och revideras och där studenterna kan ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla kursernas innehåll och genomförande. Att detta inte genomförts tidigare beror på svårigheten för studentkåren att rekrytera representanter. Då det på högskoleövergripande nivå pågår ett arbete med att säkerställa studentrepresentation i högskolans olika organ har UKK förhoppningar om att studentkåren framöver kommer att ges bättre förutsättningar att utse representanter.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Grundlärarutbildningen vid MDH bedrivs i nära samarbete med kommunerna i regionen. Genom samverkansplattformen *Mälardalens kompetenscentrum för lärande (MKL)*² knyts samverkan kring skolutveckling, lärarutbildning, forskning inom utbildningsvetenskap och verksamhetsförlagd utbildning samman med regionens skolhuvudmän. Inom MKL samverkar forskare med förskolor och skolor i regionen kring bland annat gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt som både stärker forskningsbasen till lärarutbildningen och utvecklar verksamheten i förskolan/skolan. Projekten har sin utgångspunkt i frågor och problem som skolorna fört fram. Några exempel på pågående forsknings- och utvecklingsprojekt som bedrivs inom ramen för grundlärarprogrammet beskrivs under bedömningsgrund *utbildningsmiljö*.

Dessutom sker samverkan genom att resultat från forskningsprojekt på högskolan, vilka inbegriper nära samarbete mellan högskola och kommun, kommer studenterna tillgodo då undervisande lärare i kurserna deltagit i projekten. Ett exempel är projektet *Räkna med Västerås* där forskare vid högskolan under 2012-2017 arbetat tillsammans med lärare, rektorer, politiker och verksamhetschefer i kommunen för att utveckla matematikundervisningen i Västerås stads grundskolor. Ett annat exempel är att material och konkreta verktyg från *Matematiklyftet* används i undervisningen för att på så sätt vänja studenterna vid att använda kompetensutvecklingsresurser som när det gäller *Matematiklyftet* har använts av majoriteten av Sveriges matematiklärare. Studenterna får då också en gemensam referensram med sina blivande kollegor när det gäller förändringsarbete.

Utbildningen bedrivs i ett samhälle med snabba förändringar där bland annat ökad digitalisering, migration och reviderade läroplaner ställer höga krav på kontinuerlig kompetensutveckling för lärare, precis som för andra professioner. Denna kompetensutveckling kan ske både via formella program, t.ex. regeringens lärarlyftssatsningar, och mer informellt genom lärarens diskussioner med kollegor, egen läsning och egen praktik. I och med detta ställs också krav på att blivande lärare ska ha förmåga att ta till sig ny kunskap och nya färdigheter för att följa med i utvecklingen.

Ett konkret exempel på detta finns i kursen *Matematik för grundlärare 4-6, del 2 (MAA027)* där lärares nyttjande av läromedel som stöd för att bedriva undervisning ingår. Både i Sverige och internationellt nyttjas läromedel i matematik som stöd i undervisningen i hög grad. Blivande lärare behöver därför kunskap i hur olika typer av läromedel kan stödja eller hindra effektiv undervisning i matematik. Läromedel förändras dock snabbt och istället för att i kursen lägga fokus på hur dagens läromedel är uppbyggda, läggs istället emfas på att ge studenterna verktyg för att analysera både dessa, men även framtida, läromedel. Ett lärandemål knutet till läromedelsanalysen i del 2 är att kunna *analysera och jämföra några undervisningstraditioner och -perspektiv i Sverige och i andra länder*. Genom att vidga vyerna till andra länder ges studenterna ökad förmåga att se att det inte är självklart att utgå från de traditioner som ligger till grund för läromedel i Sverige. Det ger dem också en ökad förmåga att möta förändringar och de får även en större förståelse för olika utbildningsbakgrunder som elever med migrationserfarenhet bär med sig. För att ge studenterna ännu mer underlag för att analysera läromedel planeras ett tillägg av fler svenska läromedel i höstens kursomgång. Detta kan också bidra till att studenterna får en ännu större beredskap att möta förändringar i arbetslivet eftersom deras förmåga att använda olika slags material i undervisningen ökar.

² MKL har ersatt högskolans Regionala Utvecklingscentrum (RUC).

I kurserna i svenska sker samverkan med det omgivande samhället framför allt inom ramen för kursernas respektive fältstudier. I introduktionskursen, *Svenska för grundlärare 4-6, introduktion (SVA030)*, innebär fältstudien att reflektera kring den observerade verksamheten under en lektion i svenska och att föreslå sätt att vidareutveckla undervisningen. Uppgiften handlar med andra ord om att synliggöra och stärka språkutvecklande inslag i verksamheten. Fältstudien i fördjupningskursen i svenska språket, *Språk-, skriv- och läsutveckling, fördjupning i svenskämnet för grundlärare 4-6 (SVA029)*, bygger vidare på denna idé, och där förväntas studenterna vara än mer självständiga och aktiva på så sätt att deras uppgift är att planera och genomföra en lektion i svenska som handlar om skrivande alternativt aktivt delta i en redan planerad lektion som handlar om skrivande. Elevernas texter används sedan som underlag för det fortsatta arbetet med textanalys och bedömning i kursen. Tanken är att övningsskolan och högskolan får ett ömsesidigt utbyte av dessa verksamheter.

Grundlärarutbildningen har regelbundna möten med företrädare för regionens skolhuvudmän, dels inom MKL:s styrgrupp, dels inom ramen för branschrådet för grundlärarutbildningen. MKL:s styrgrupp består av ledamöter från MDH, skolhuvudmän som representerar Eskilstuna kommun och Västerås stad, Regionförbundet Sörmland samt Region Västmanland och ansvarar för att formulera MKL:s visioner och mål samt för att planera och följa upp MKL:s verksamhet. Syftet med branschrådet är att fungera som informations- och kontaktorgan mellan högskolan, arbetslivet och studenterna. Genom branschrådet utbyter också högskolan och skolhuvudmännen information som är relevant för utbildningens användbarhet och studentens förberedelse för arbetslivet. Målet är att främja programmets fortsatta utveckling samt att stärka samverkan med regionen. Branschrådet sammankallas minst en gång per termin. En annan uppgift som branschrådet fyller är att uppmuntra och stödja erfarenhetsutbyte över skolgränserna och mellan olika kommuner. För branschråd inom lärarutbildning pågår en översyn för att säkerställa att representationen i rådet är korrekt, dvs. rätt funktion är utsedd som representant, utifrån rådets mål och syfte. Anledningen till översynen grundar sig på ett över tid minskat deltagande inom vissa branschråd.

Inom grundlärarutbildningen är arbetslivsperspektivet centralt genom att studenten redan under första terminen på programmet placeras i ett handledarlag vid en övningsskola där syftet är att förbereda studenten för den kommande yrkesprofessionen. Det finns tre kursblock med verksamhetsförlagd utbildning; termin 2 (fem veckor), termin 5 (fem veckor) samt termin 8 (tio veckor). Skolhuvudmännen ska, under den verksamhetsförlagda utbildningen, tillse att studenten får ta del av verksamheter på olika grundskolor för att få en bred utbildning och beredskap från skolor med olika förutsättningar. Skolhuvudmännen gör en plan för vad studenterna ska få delta i och genomföra under sin VFU. I planen ingår att studenterna ska genomföra en del av sin verksamhetsförlagda utbildning i olika årskurser eller skolor med olika förutsättningar. Övningsskolorna förlägger även besök och seminarier på olika skolor i syfte att studenten ska få möta andra studenter och handledare från skolor med olika förutsättningar. En utmaning är att organisera denna verksamhet då den kan ta en alltför stor del av övningsskolans tid och resurser i anspråk. Inom ramen för övningsskoleprojektet genomförs följeforskning där en del av denna är att studera hur organisationen på bästa sätt kan organiseras (se mer under bedömningsgrunden *förutsättningar: utbildningsmiljö*).

Studentens kontakt med sin övningsskola är kontinuerlig under hela utbildningen dels genom den verksamhetsförlagda utbildningen, dels genom fältstudierna. Fältstudiernas syfte är att koppla samman teori och praktik ytterligare under de högskoleförlagda kurserna. Se exempel på fältstudier ovan. Återkommande träffar med handledarna genomförs för att diskutera fältstudiernas innehåll och relevans för studenternas kommande arbetsliv (se under bedömningsgrunden *uppföljning, åtgärder och återkoppling*). Utöver detta genomförs löpande VFU-seminarier där förstelärare från skolhuvudmannen planerar och genomför dessa för samtliga i utbildningen: studenter, kurslärare och handledare. Exempel på seminarier som har genomförts är bedömning, språkutveckling, konflikthantering, klassrumsledarskap samt digitala verktyg i klassrummet.

Inom organisationen för VFU:n finns av huvudmannen utsedda centrala kontaktpersoner. Högskolans företrädare för VFU har kontinuerliga så kallade dialogmöten med de centrala kontaktpersonerna för skolhuvudmännen, där innehåll och utformning av utbildningen diskuteras, särskilt gällande VFU. Utöver detta utvärderar årligen handledare, grundskolechefer, kurslärare och studenter den verksamhetsförlagda

utbildningen. De synpunkter som framkommer sammanställs och följs upp inom akademiens utbildningsråd för lärarutbildning. Till försöksverksamheten med övningsskolor har akademien finansierat en följeforskare och en doktorand som studerar organisationen kring handledning och hur lärarstudenters möjlighet till samlärande sker i övningsskolorna.

Med anledning av den stora bristen på behöriga lärare i svensk skola är rörligheten bland handledare stor vilket innebär utmaningar gällande kontinuiteten för studenterna under utbildningen. Det gör också att organisationen av handledare och handledarlag kontinuerligt förändras vilket utgör en risk vad gäller att upprätthålla kvaliteten i VFU under studentens hela utbildning. I syfte att stödja övningsskolorna i detta har VFU-samordnare vid akademien i än högre utsträckning arbetat med handledarna för att skapa en gemensam kunskapsyn för lärandemålen och kriterierna för att på så vis främja likvärdig bedömning. I samband med den årliga utvärderingen av VFU har handledare uttryckt att det extra insatta stödet varit till hjälp för handledare att kunna göra likvärdiga och rättssäkra bedömningar då fler handledare besitter den kunskapen.

Den högskoleförlagda delen av utbildningen genomsyras också av arbetslivsperspektivet genom adjungerade adjunkters (se bedömningsgrunden *personal*) medverkan i undervisningen samt inslag av företrädare från grundskoleverksamheten. Arbetet med adjungerade adjunkter innebär t.ex. att en lärare från grundskolan föreläser om barns perspektiv i UVK-kursen *Specialpedagogik för grundlärare 4-6* (OAU185) och en annan adjungerad adjunkt föreläser om att möta barns olika förutsättningar och behov i syfte att synliggöra och diskutera specialpedagogisk verksamhet och samverkansparter. Ett annat exempel är VFU-lärarna med så kallad kombinationstjänst som för in aktuell beprövad erfarenhet i grundlärarutbildningens kurser. Ett exempel på detta är i UVK-kursen *Utveckling och lärande för grundlärare 4-6* (OAU138) där en adjungerad adjunkt föreläser om sex och samlevnad.

Arbetet med adjungerade adjunkter är ett pågående utvecklingsområde inom akademien. Innevarande verksamhetsår arbetar akademien med att vidareutveckla arbetet med adjungerade adjunkter och andra kombinationstjänster i syfte att säkra professionsbasen till hela lärarutbildningen bland annat inom undervisningen i svenska för grundlärare.

Som ett led i att implementera avsikten med högskolans forsknings- och utbildningsstrategi, att MDH 2022 är främst bland lärosätena i Sverige vad avser samproduktion med det omgivande samhället inom utbildning och forskning, fördjupar akademien ytterligare den samverkan som MDH har med skolhuvudmännen i Sörmlands och Västmanlands län avseende projektet *samproducerad lärarutbildning*. Den övergripande avsikten med *samproducerad lärarutbildning* är att främja antalet behöriga förskollärare och lärare och projektet samfinansieras av MDH och kommunerna i länen. Den fördjupade samverkan sker genom ett antal gemensamma aktiviteter såsom verksamhetsintegrerad utbildning, anpassad kompletterande pedagogisk utbildning, möjlighet till utökad behörighet för yrkesverksamma lärare, samproducerade forskning- och utvecklingsprojekt m.m. Inom ramen för samproducerad lärarutbildning startar ht18 en verksamhetsintegrerad variant av grundlärarprogrammet F-3 där utbildningen genomförs på deltid samtidigt som studenten arbetar deltid vid en grundskola i någon av de nio kommuner som ingår i samarbetet. Tillsammans med skolhuvudmännen pågår en diskussion om att verksamhetsintegrera ytterligare lärarprogram inför programutbudet 2019/20.

Den första kullen grundlärarstudenter 4-6 vid MDH examineras juni 2018. Arbetet med grundläraralumnerna är under uppbyggnad och inledningsvis har arbetet handlat om att implementera en kontaktdatabas och identifiera alumner. Sedan ett antal år tillbaka bjuder akademien in till öppna föreläsningar och konferenser bland annat inom ramen för de årliga MKL-dagarna³. Utöver MKL-dagarna genomför akademien, tillsammans med *Akademin för hälsa, vård och välfärd* (HVV), också inspirationsdagar för yrkesverksamma handledare (lärare, sjuksköterskor, socionomer och fysioterapeuter) för att ge extra stöd och kompetensutveckling kring för handledare aktuella frågor. Som exempel hade höstterminens inspirationsdag temat svåra samtal. Det finns också ett syfte att låta handledare få byta erfarenheter och inspirera varandra i uppdraget.

³ MKL-dagarna är en årlig konferens för alumner, lärare från skola och förskola, rektorer, forskare, lärarutbildare och andra personer med intresse för skolutveckling.

Dessutom fortsätter MDH sitt deltagande i alumnutvärderingar som sker inom ramen för det nationella lärarutbildningskonventet. Arbetslivsperspektivet kommer också att utvecklas genom att en plats i branschrådet kommer att beredas till en alumnrepresentant. Ytterligare inslag som genomförs årligen är en karriärdag för grundlärarstudenter där arbetsgivare från såväl fristående som kommunal sektor får träffa studenter och berätta om sina verksamheter och karriärmöjligheter.